

การสร้างแบบสอบถามโน้ภาพแห่งตน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดพัทลุง

ปริญญาณิพนธ์

ของ

กัลยาณี ยังสังข์

19 ก.พ. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

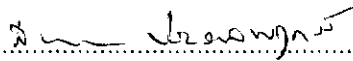
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

ตุลาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

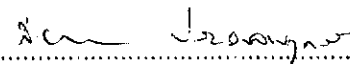
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของกฏการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

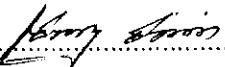
คณะกรรมการควบคุม

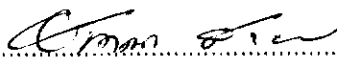
 ..... ประธาน
(รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

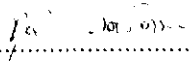
 ..... กรรมการ
(ผศ.เชาวนา ขวดีตธีรัง)

คณะกรรมการสอบ

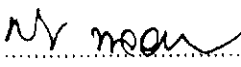
 ..... ประธาน
(รศ.ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

 ..... กรรมการ
(ผศ.เชาวนา ขวดีตธีรัง)

 ..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.อังคณา สายยศ)

 ..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ชูศรี วงศ์รัตนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 9 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2539

15/10/39

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือในการให้ข้อคิดเห็นตลอดจนคำแนะนำแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ดร.ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชาวนา ชวลิตธำรง รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศและรองศาสตราจารย์ ชุศรี วงศ์รัตน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน กรมสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนครู อาจารย์ และนักเรียนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม ในภาพแห่งตน

ขอขอบพระคุณ คุณเกษเกล้า หมุ่มมิ่ง ที่ได้เอื้อเฟื้อในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตสาขาการวัดผลการศึกษาทุกท่านที่ให้คำแนะนำและส่งเสริม กำลังใจ

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความเมตตาอุปการะ และสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา พร้อมกันนี้ขอขอบคุณ คุณวสันต์ ยิ่งสังข์ และเด็กชายธรรานนท์ ยิ่งสังข์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

นางกัลยาณี ยิ่งสังข์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของตน	7
มโนภาพแห่งตน	8
ทฤษฎีเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน	10
องค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน	18
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตน	20
การพัฒนามโนภาพแห่งตน	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
ประชากร	30
กลุ่มตัวอย่าง	30
วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน	32
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	34
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	67
กลุ่มตัวอย่าง	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	31
2 รายละเอียดของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนและเปอร์เซ็นต์ของความสอดคล้อง จากการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ	44
3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิต ศาสตร์ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	45
4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	46
5 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	47
6 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านลักษณะทางกายภาพ จาก การทดลองทั้ง 3 ครั้ง	48
7 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	49
8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านการแก้ปัญหาหรือความคิด สร้างสรรค์ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	50
9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศ เดียวกัน จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	51
10 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่าง เพศ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	52
11 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	53
12 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	54
13 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความซื่อสัตย์ จากการทดลอง ทั้ง 3 ครั้ง	55
14 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ จาก การทดลองทั้ง 3 ครั้ง	56

15	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านมโนภาพแห่งตนโดย ทั่วไป จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง	57
16	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน (ฉบับผู้วิจัยสร้าง) จากการทดลองครั้งที่ 3	58
17	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน (ฉบับแปล) จากการทดลองครั้งที่ 3	59
18	ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามมโนภาพ แห่งตน จากการทดลองครั้งที่ 3	60
19	เกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนในแต่ละด้าน	61
20	เกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ	65

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การแสดงการรับรู้ของตนตามแนวความคิดของ สนิกก์และโคมบ์ส	14
2 โครงสร้างของมโนภาพแห่งตนตามแนวคิดของ ไวลี	15
3 การจัดลำดับขั้นของมโนภาพเกี่ยวกับตนของ ชาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนต์ัน	17
4 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มโนภาพแห่งตน (Self-Concept) เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมและการสร้างบุคลิกของบุคคลอย่างยิ่ง เพราะมโนภาพแห่งตนเป็นแรงผลักดันเบื้องต้นของพฤติกรรมและบุคลิกภาพ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรนั้นย่อมขึ้นอยู่กับมโนภาพแห่งตน ดังที่เฮิร์ลลอค (Hurlock, 1967 : 683 - 684) กล่าวว่า บุคคลที่ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขมักจะเป็นบุคคลที่ยอมรับตนเองได้ดี เพราะบุคคลที่ยอมรับตนเองมักจะปรับตัวได้ดีด้วย บุคคลที่ยอมรับตนเองจะมีลักษณะดังนี้คือ เคารพตนเอง ใช้ชีวิตอย่างสุขสบายด้วยตนเอง สามารถจะรู้ถึงความปรารถนาของตนเอง หรือรู้ถึงความหวัง ความกล้า ความเป็นศัตรูในตนเอง และยอมรับแนวโน้มนทางอารมณ์ของตนเอง มีอิสระที่จะตัดสินใจด้วยตนเองและรับผิดชอบในการตัดสินใจนั้น ๆ และการที่บุคคลจะมองตนเองเป็นคนมีคุณค่าอย่างไรก็ย่อม และยอมรับตนเองหรือไม่นั้น เป็นผลมาจากวัยเด็ก เด็กจะเริ่มเรียนรู้แบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ จากบุคคลในครอบครัว จากสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเด็กก็จะประเมินตนเองโดยนำตนเองไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ทำให้มโนภาพแห่งตน หรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนว่าตนเป็นเช่นไร ซึ่งสอดคล้องกับเอนกกุล กริแสง (2521 : 169 - 170) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า หากบุคคลมีมโนภาพแห่งตนดี จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย สามารถปรับตนได้อย่างถูกต้อง มีความกระตือรือร้นในกิจกรรมต่าง ๆ แต่ถ้าบุคคลมีมโนภาพแห่งตนไม่ดีจะเกิดความรู้สึกเป็นปมด้อย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และพยายามใช้วิธีปรับตนต่อความคับข้องใจแบบต่าง ๆ ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์

มโนภาพแห่งตนประกอบด้วย ความคิด ความรู้สึก เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน อันเป็นผลมาจากการรับรู้และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม จากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น มีด (Epstein, 1973 : 406 ; Citing Mead, 1934 : Unpaged) กล่าวว่า บุคคลจะประเมินการกระทำของตนโดยเปรียบเทียบกับคนอื่นเพื่อให้การกระทำหรือพฤติกรรมของตนสอดคล้องกับทัศนคติทางสังคม และการที่จะเข้าใจในพฤติกรรมของบุคคลได้ถูกต้องนั้น เราจะต้องเข้าใจถึงความรู้สึกและการรับรู้ตนของเขาด้วย

มโนภาพแห่งตนของมนุษย์นั้นพัฒนามาจากพันธกรรมและสิ่งแวดล้อม และกระบวนการเรียนรู้ถึงแม่พันธกรรมจะเป็นสิ่งตายตัวของมนุษย์แต่ละคนก็ตาม แต่สิ่งแวดล้อมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ ฉะนั้นมโนภาพแห่งตนของมนุษย์จึงเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านดีขึ้นและด้อยลงได้ (พรพนทิพย์ เกษะนันท์, 2517 : 65 - 66) และขั้นสำคัญที่สุดในการพัฒนามโนภาพ

แห่งตนเกิดขึ้นเมื่อเด็กเติบโตขึ้นจากวัยทารกสู่วัยเด็ก (บิงอร์ เสดนนท์. 2512 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Ausubel. n.d.) สะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ (Epstein. 1973 : 404 - 416) ซึ่ง โรเจอร์ส (Hall and Lindzey. 1957 : 476 ; citing Rogers. n.d.) สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเป็นผลมาจากวุฒิภาวะและการเรียนรู้ โดย แคทเทล (Cattell. 1950 : 603) ได้เน้นระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนว่าจะเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น

ครูและผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน ความร่วมมือ และความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองจะเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนเพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป (ฉันทนา ภาคบงกช. 2528 : 42 - 45) โรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนามโนภาพแห่งตน นักเรียนบางคนเข้าโรงเรียนด้วยความคิดว่าเขาไม่มีความสามารถที่จะทำอะไรด้วยตนเอง บางคนคิดว่าตนเองทำอะไรได้ถูกต้อง พวกนี้มักจะตั้งใจและเรียนได้ดี ในระยะนี้ครูมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของนักเรียน สิ่งที่ครูทำและเจตคติที่แสดงออกมาบรรยากาศที่ครูสร้างขึ้นล้วนแต่มีอิทธิพลต่อการพัฒนามโนภาพแห่งตนทั้งสิ้น (อำไพ ศิริพิพัฒน์. 2515 : 99) สิ่งที่สำคัญยิ่งที่ครูควรทำคือ การเข้าใจนักเรียนซึ่งในการเข้าใจนักเรียนได้นั้นครูจะต้องมองสิ่งต่าง ๆ ให้เห็นอย่างที่นักเรียนเห็น เพื่อครูจะได้เข้าใจถึงเหตุผลซึ่งอยู่เบื้องหลังการกระทำของนักเรียน เพราะการมองของครูจะมีผลต่อการรับรู้ของนักเรียน ถ้าครูมีความรู้สึกนึกคิดที่ดี มีความเชื่อและความคาดหวังที่ดี นักเรียนก็พร้อมที่จะทำตามความเชื่อหรือความคาดหวังที่ดีนั้น (อุทัย เพชรช่วย. 2528 : 46 - 47)

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนของนักเรียนไว้มากมาย เช่น แบบทดสอบการรายงานตนเอง (The Self - Concept Report Scale) ซึ่งสร้างโดย โคมส์, ซูเปอร์ และ เคอร์สัน (Combs, Super and Courson. 1963 : 493 - 500) แบบทดสอบมโนภาพแห่งตนของ เพียร์ และ แฮร์ริส คือ The Piers-Harris Self-Concept Scale และแบบสอบถาม Self Description Questionnaire : SDQ ที่สร้างโดย มาร์ช (Marsh. 1990) ซึ่ง มาร์ช ได้นำแนวคิดของมโนภาพแห่งตนแบบหลายมิติตามแนวของ ซาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนตัน (Shavelson, Hubner and Stanton. 1976 : 413) มาพัฒนาโดยสร้างเป็นแบบสอบถาม Self Description Questionnaire : SDQ ไว้ทั้งหมด 3 ฉบับ เพื่อใช้กับเด็กระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นมโนภาพแห่งตนด้านวิชาการกับมโนภาพแห่งตนที่ไม่ใช่วิชาการ ซึ่งแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับได้รับความนิยมและนำไปใช้ในการวิจัยอย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยจึงสนใจสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดของ มาร์ช (Marsh)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน คือ ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนระดับจังหวัดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ได้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง ที่มีคุณภาพทั้งด้านความเที่ยงตรงและด้านความเชื่อมั่น อันจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครองเพื่อใช้ในการปรับและพัฒนา มโนภาพแห่งตนของนักเรียนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวของนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 20 โรงเรียน 80 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 3,177 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 15 โรงเรียน 25 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 981 คน โดยได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง (Strata) และห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มโนภาพแห่งตน (Self-Concept) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งได้จากการประเมินคุณลักษณะของตนเองในด้านต่าง ๆ จำนวน 13 ด้าน คือ
  - 1.1 ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ (Mathematics) หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ ความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ รวมทั้งการร่วมกิจกรรมทางด้านคณิตศาสตร์
  - 1.2 ด้านความสามารถทางภาษา (Verbal) หมายถึง ความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการเรียน การอ่าน การพูด และการแสดงความ

สามารถของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเกี่ยวกับการใช้ภาษา

1.3 ด้านความสามารถด้านวิชาการ (Academic) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ และการเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ

1.4 ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Appearance) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างและลักษณะโดยส่วนรวมของตนเอง เช่น ลักษณะท่าทาง การแสดงออก การพูดจา และรูปร่างหน้าตา

1.5 ด้านความสามารถทางร่างกาย (Physical Abilities) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับทักษะ ความสามารถและความอดทนทางด้านกีฬา กรีฑา เกมส์ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

1.6 ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ (Problem Solving/Creativity) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการอธิบายวิธีการหลีกเลี่ยง ป้องกันแก้ไข เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ และความสามารถในการคิดปรับปรุง ออกแบบ ต่อเติม ดัดแปลง ความคิดเห็นหรือสิ่งของในแง่มุมต่าง ๆ อันเป็นการคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่

1.7 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน (Relations With Same Sex Peers) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านการยอมรับ เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่น่าสนใจของเพื่อนเพศเดียวกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันได้โดยง่าย

1.8 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ (Relations With Opposite Sex Peers) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านการเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่น่าสนใจของเพื่อนต่างเพศ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้โดยง่าย

1.9 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง (Relations With Parent) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ปกครอง การเป็นที่ชื่นชอบของผู้ปกครอง และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

1.10 ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ (Religion/Spirituality) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับศาสนา ความสนใจด้านศาสนา รวมทั้งการร่วมกิจกรรมทางด้านศาสนา และเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด ความมีจิตใจอ่อนโยน และความปรารถนาให้คนอื่นเป็นสุข

1.11 ด้านความซื่อสัตย์ (Honesty) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่

เกิดขึ้นทั้งต่อหน้าและลับหลังและตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ

1.12 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความอดทน ความคงที่ของอารมณ์ ความมีจิตใจหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ

1.13 ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป (General Self-Concept) หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถของตน ความเชื่อมั่นในตนเอง การยอมรับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความพอใจในสภาพของตนเองที่เป็นอยู่

2. แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน หมายถึง แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวัดมโนภาพแห่งตนตามนิยามของมโนภาพแห่งตนในข้อ 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ซึ่งเขียนเป็นประโยคบอกเล่าบรรยายลักษณะประจำตัวของบุคคลทั้งในทางบวกและทางลบ โดยผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีประเมินตนเองว่ามีคุณลักษณะตามข้อนั้น ๆ จริงหรือไม่

3. อำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Discrimination) หมายถึง คุณสมบัติของแบบสอบถามที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่มีมโนภาพแห่งตนสูงและกลุ่มที่มีมโนภาพแห่งตนต่ำ โดยใช้ t-test

4. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบสอบถามที่สามารถวัดมโนภาพแห่งตนของผู้ตอบได้คงที่แน่นอน ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

5. ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) หมายถึง ประสิทธิภาพของแบบสอบถามที่สามารถวัดมโนภาพแห่งตนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ หาค่าความเที่ยงตรง 2 ด้าน คือ

5.1 ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) หมายถึง คุณลักษณะของแบบสอบถามที่สามารถวัดมโนภาพแห่งตนได้ตรงทั้ง 13 ด้าน ตามนิยามในข้อ 1 ซึ่งหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

5.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยอาศัยความสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น (Correlations with other tests) หมายถึง การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์ โดยการนำคะแนนของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนแต่ละด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามของมาร์ชและโอนีล มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตร Pearson Product Moment

6. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง ซึ่งได้

จากการทำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนและเป็นคะแนนที่จะบอกระดับของผู้สอบว่าอยู่ในช่วงใดของกลุ่มประชากร โดยแสดงลงในตารางซึ่งบอกความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนดิบกับคะแนนมาตรฐาน ที่ปกติ (Normalized T - Score) ที่แปลงมาจากคะแนนดิบ

7. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาโททางการวัดผลการศึกษาและจิตวิทยาการศึกษาอย่างละ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ประเมินแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของตน
2. ความหมายของมโนภาพแห่งตน
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน
4. องค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน
5. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตน
6. การพัฒนามโนภาพแห่งตน
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของตน (Self)

คำว่า "ตน" ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ดังเช่น

เจมส์ (กิตติพงษ์ เทียนตระกูล, 2522 : 2 ; อ้างอิงมาจาก James, 1950 : 291) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ตน คือ สิ่งที่มีบุคคลรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตัวเขาเอง ซึ่งประกอบด้วย

ตนทางวัตถุ (Material Self) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นเป็นเจ้าของ เช่น ร่างกาย ครอบครัว สิ่งของต่าง ๆ

ตนทางสังคม (Social Self) หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อบุคคลนั้น

ตนทางจิต (Spiritual Self) หมายถึง กระบวนการทางจิตใจ เช่น ความคิด อารมณ์ ความปรารถนาที่มีต่อตนเอง

โรเจอร์ส (สิทธิโชค วรานุสันติกุล, 2514 : 3 - 4 ; อ้างอิงมาจาก Rogers, n.d.) ได้ให้ความหมายของ "ตน" ไว้ว่าหมายถึง เจตคติและความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. "ตน" พัฒนามาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผลของการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยมีการประเมินค่าตนเองทุกครั้ง
2. "ตน" จะรับค่านิยมมาจากผู้อื่น ซึ่งอาจรับรู้ในสถานการณ์ที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง
3. "ตน" จะดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้เกิดความเข้าร่องเข้ารอยใน "ตน" เช่น ไม่ยอมรับค่านิยมใหม่ที่ขัดกับค่านิยมเดิม

4. อินทรีย์จะมีพฤติกรรมไปตาม "ตน" เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน "ตน"
5. "ตน" อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยวุฒิภาวะ

ไอแซงค์ และคนอื่น ๆ (Eysenck and others. 1979 : 971) ได้ให้ความหมายว่า คนเป็นผลรวมของพฤติกรรมของบุคคล

सानิต รัตติญญ (2533 : 22) ได้สรุปว่า ตน หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะส่วนตัว ที่เขารับรู้ตัวเอง เป็นโลกภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งพัฒนาขึ้นมาจากการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมที่ตัวเขาปะทะสังสรรค์และอาศัยวุฒิภาวะในแต่ละคนจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน

สมศรี ฉัตรวัฒนา (2534 : 9 - 10) ได้สรุปว่า ตน คือ วิถีทางที่บุคคลรับรู้ตนเอง และเป็นแบบของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ซึ่ง "ตน" เกิดการพัฒนาทางการเจริญเติบโตของแต่ละบุคคลทั้งพัฒนาการทางด้านสังคมของเขาด้วย เพื่อให้เขาสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและทำให้ตนเองได้รับความพอใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั่วไป เมื่อบุคคลมีโอกาสปฏิสัมพันธ์มากย่อมสามารถเก็บเอาสิ่งที่ตนได้เรียนรู้และรับรู้สะสมไว้มาก

จากความหมายของตนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า "ตน" หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อม

มโนภาพแห่งตน

เรมี (सानิต รัตติญญ. 2533 : 24 ; อ้างอิงมาจาก Raimy. 1984 : 153 - 156) กล่าวว่า มโนภาพแห่งตนเป็นการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดเป็นระบบมากหรือน้อย เป็นผลมาจากการสังเกตตนเอง ทั้งในอดีตและปัจจุบัน มโนภาพแห่งตนเปรียบเสมือนแผนที่ที่แต่ละบุคคลใช้พิจารณาเพื่อเข้าใจตนเอง

โรเจอร์ (Rogers. 1951 : 136) ได้ให้ความหมายมโนภาพแห่งตนว่า เป็นการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองในเรื่อง บุคลิกลักษณะ รูปร่าง ความสามารถ ความสัมพันธ์กับสังคม และสิ่งแวดล้อม

ฟรานด์เสน (Frandsen. 1961 : 572) ให้ความหมายมโนภาพแห่งตนว่า เป็นผลรวมของความคิด ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถ และคุณลักษณะของตนเอง

เจอร์ซิล (Jersild. 1963 : 7) กล่าวว่า มโนภาพแห่งตน คือ โลกภายในของบุคคลซึ่งเป็นผลรวมของความคิด ความรู้สึกที่ทำให้บุคคลรับรู้ถึงความเป็นอยู่ของตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นบุคลิกลักษณะทางกาย สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด นิสัย ความประพฤติหรือค่านิยม

เคนเลอร์ (Kendler. 1963 : 459) ได้ให้ความหมายมโนภาพแห่งตนว่า หมายถึง เจตคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง อันเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามระดับวุฒิภาวะ

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1964 : 525 - 526) กล่าวถึงความหมายของมโนภาพ

แห่งตนว่า หมายถึง การรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในแต่ละคนนี้อาจจะตรง หรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1968 : 486) ได้กล่าวถึงมโนภาพแห่งตนว่า เป็นเจตคติและลักษณะความสามารถที่บุคคลมีต่อตนเอง

ออซซูเบล และโรบินสัน (Ausubel and Robinson. 1969 : 369) ได้อธิบายความหมายของมโนภาพแห่งตนว่า เป็นความเข้าใจและเจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง

โวลแมน (Wolman. 1973 : 342) ได้ให้ความหมายมโนภาพแห่งตนว่า หมายถึง การประเมินที่บุคคลมีต่อตนเอง

แกลลาฮิว (Gallahue. 1982 : 320) ได้อธิบายความหมายมโนภาพแห่งตนไว้ว่าเป็นการคิดหรือตระหนักรู้ถึงลักษณะบุคลิกของตนเอง ได้แก่ คุณสมบัติ ความเชื่อ ข้อจำกัด ตลอดจนสิ่งที่ตนชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างสูงกับความภาคภูมิใจในตนเอง

เอนกกุล กริแสง (2529 : 44) กล่าวว่า มโนภาพแห่งตน คือ ความคิดรวบยอดที่บุคคลมีต่อตนเอง อันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

นิมมวล อันทะชัย (2532 : 9) ได้สรุปว่า มโนภาพแห่งตน คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ ตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม

सानิต รัตติญญู (2533 : 26) ได้สรุปว่า มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและการประเมินตนเองให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก ทศนคติต่อตน ทั้งในด้านที่เป็นจริงและไม่เป็นจริง ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

สมศรี จิตรวัฒนา (2534 : 13) ได้สรุปว่า มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านร่างกายและจิตใจทั้งในด้านดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม มโนภาพแห่งตนไม่ใช่ตน เพราะบุคคลอาจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนได้ไม่ตรงกับที่ตนเองเป็นจริง ๆ ก็ได้

รัตนา ไกรสีหนาท (2534 : 19) ได้สรุปความหมาย มโนภาพแห่งตนไว้ว่าเป็นความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเองในทุก ๆ ด้านทั้งในทางดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนได้รับมีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลเข้าใจตนเอง ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า มโนภาพแห่งตน หมายถึง การรับรู้ความคิด เจตคติและค่านิยมที่บุคคลมีต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการรับรู้ทั้งทางที่ดี และไม่ดี ตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ หรือ

ประสบการณ์ที่เขาได้มีความสัมพันธ์กับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน

พรพณี (ชูทัย) เจนจิต (2533 : 188 - 195) ได้รวบรวมทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ มโนภาพแห่งตนไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีของวิลเลียม เจมส์

อาจกล่าวได้ว่านักจิตวิทยาคนแรกที่เป็นผู้ทำให้คำว่า ตน (Self) มีความหมายกระจ่าง คือ วิลเลียม เจมส์ เขาพูดเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน โดยใช้คำว่าความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หรือการยอมรับตนเอง ซึ่งเขาได้อธิบายเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมว่าเป็นไปเพื่อให้ได้การยอมรับนับถือในตนเอง (Self-esteem) โดยที่เขาได้อธิบายคำว่า ตน (Self) ว่าประกอบด้วย ฉัน (I) และตัวฉัน (Me) ซึ่งฉันนั้นจะหมายถึง ตน ซึ่งเป็นผู้แสดง (Self-as-subject) หรือผู้รู้ (Knower) และคำว่า ตัวฉัน (Me) จะหมายถึง ตน ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำ (Self-as-object) หรือผู้ถูกรู้ (Known) วิลเลียม เจมส์ มองตนในลักษณะที่สองคือ ในลักษณะผู้ถูกกระทำ เพราะเขาเห็นว่าใช้อธิบายพฤติกรรมได้กว้างขวางกว่าเขาได้สร้าง 'กฎของเจมส์' (James' Law) (1890) ซึ่งอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของคนจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นเช่นไร ตนจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเอง จากการที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งคนเราจะรู้สึกว่าคุณค่าหรือมีความสามารถหรือไม่ จากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่ให้การยอมรับ

สรุปได้ว่า วิลเลียม เจมส์ จะมองตนในฐานะผู้แสดง และผู้ถูกกระทำ การแสดงพฤติกรรมจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นอย่างไร โดยมีการประเมินตนเองว่าสำเร็จหรือล้มเหลวจากการที่ได้มีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

2. ทฤษฎีของอีริกสัน

อีริกสัน (Erikson) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์สมัยใหม่ที่ทำให้ความสนใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับเรื่อง ตน ในฐานะเป็นผู้ถูกกระทำและอธิบายโดยใช้คำว่า เอกลักษณะแทนคำว่า ตน โดยอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของคนนั้นเป็นไปเพื่อการหา เอกลักษณะของตนเอง ลักษณะสำคัญของคนที่หาเอกลักษณะของตนได้ คือ รู้ว่าตนเองคือใคร มีความต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไรในชีวิต โดยที่ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเขาได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อการหาเอกลักษณะของบุคคล จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับความสำเร็จ ได้รับการยอมรับจากสังคมเด็ก ๆ จะค่อยพัฒนาเอกลักษณะของตนเอง โดยผ่านกระบวนการถือตนตามอย่าง (Identification) ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับการติดต่อช่วยเหลือจากผู้ใหญ่

เพื่อที่เขาจะได้เลียนแบบได้ อิริคสัน ได้อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของการหาเอกลักษณ์โดยผ่านขั้นตอนทั้ง 8 ในทฤษฎีบุคลิกภาพของเขา โดยที่เน้นว่าในช่วงของวัยรุ่นเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด ในการหาเอกลักษณ์ บุคคลที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จต่อไปในอนาคตนั้น คือ ผู้ที่สามารถหาเอกลักษณ์ของตนได้ ซึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอิริคสัน มิได้อธิบายเพียงความต้องการทางด้านสรีระเท่านั้น แต่ได้รวมถึงสิ่งที่สังคม วัฒนธรรมได้ให้ห่อหุ้มไว้กับเด็กบ้างในช่วงของพัฒนาการแต่ละขั้นนั้น จึงเป็นเรื่องของจิตและสังคมประกอบกัน

สรุปได้ว่า อิริคสัน เชื่อว่า การแสดงพฤติกรรมของคนเป็นเพื่อการหาเอกลักษณ์ของตนเอง สังคมจะมีอิทธิพลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล และช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงสำคัญที่สุดในการหาเอกลักษณ์ ถ้าบุคคลใดสามารถหาเอกลักษณ์ของตนเองได้จะสามารถพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จในอนาคตได้

3. ทฤษฎีของคูลีย์

คูลีย์ (Cooley) ความคิดริเริ่มแรกของเขา ให้ความสำคัญกับบุคคลมากกว่าสังคม ต่อมามองว่าทั้งบุคคลและสังคมเปรียบเสมือนคู่แฝด นั่นคือ ทั้งบุคคลและสังคมต่างก็มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน คูลีย์ได้ให้นิยามคำว่า ตน ไว้ดังนี้ "บุคคลจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นเช่นไรนั้น ขึ้นอยู่กับการตีความของผู้ที่ตอบปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่ผู้อื่นมีต่อตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่มีความสำคัญต่อชีวิตเขา" เขาได้เสนอ ทฤษฎีกระจกส่องตน (Looking-glass self) ซึ่งกล่าวว่า มโนภาพแห่งตนได้รับอิทธิพลจากความเชื่อที่ว่าคน อื่น ๆ คิดอย่างไรกับตน กระจกจะสะท้อนให้เห็นภาพที่คนอื่น ๆ คิดอย่างไรกับเรา หรือประเมินว่าเป็นอย่างไร

กระจกส่องตนเกิดจากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เช่น จากการได้วิสาสะกันการได้มีโอกาสพบปะติดต่อกับคนอื่น ๆ จะได้ข้อมูลซึ่งนำมาใช้ประมวลตนเอง ดังนั้น มโนภาพแห่งตน จะก่อรูปแบบขึ้นจากการลองผิด-ลองถูก ซึ่งจะมีการเรียนรู้ทั้งค่านิยม เจตคติ ตลอดจนบทบาทต่าง ๆ คูลีย์พยายามที่จะอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ ของแต่ละคนมีต่อตนเองอันเนื่องมาจากสัมพันธภาพทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง รูปร่างหน้าตา ความคิด จุดมุ่งหมาย ความทะเยอทะยาน ฯลฯ ภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนการตีความพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลสำคัญรอบข้าง ดังนั้นตนและสังคม ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

ดังนั้น สำหรับ คูลีย์ แล้วมองเห็นว่า มโนภาพแห่งตน ที่เกิดจากการมองผู้อื่น หรือจากการที่เราคิดว่าคนอื่นคิดอย่างไรเกี่ยวกับเรา

4. ทฤษฎีของมีด

มีด (Mead) ได้อาศัยแนวความคิดทั้งจากเจมส์ และคูลีย์ มาปรับขยายแนวความคิดของเขาเกี่ยวกับเรื่อง ตน ให้ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นโดยให้ความสำคัญกับบุคคลและสังคม

เช่นเดียวกับ คูลีเย่ เขาเห็นด้วยกับการอธิบายของคูลีเย่ และวิลเลียม เจมส์ แต่การอธิบายของเขาแตกต่างจากที่เจมส์ได้อธิบายไว้ คือ การแสดงพฤติกรรมในลักษณะของผู้กระทำจะเป็นเรื่องของแรงขับ เป็นความต้องการเป็นการแสดงความเป็นตัวของตัวเอง ในลักษณะที่ยังไม่ได้รับการขัดเกลา ซึ่งเทียบได้กับเรื่องของ Id ตามแนวคิดของฟรอยด์ ส่วนการแสดงพฤติกรรมในลักษณะของผู้ถูกกระทำจะเป็นเรื่องของสมาชิกในกลุ่ม สถานะ บทบาท และปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ การแสดงพฤติกรรมของแต่ละคนจะเริ่มต้นด้วยพฤติกรรมในลักษณะของผู้กระทำ และจะพัฒนาขึ้นมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะของผู้ถูกกระทำซึ่งเนื่องมาจากการได้รับอิทธิพลจากสังคมนั่นเอง สำหรับมีดมองบุคคลในลักษณะผู้ถูกกระทำที่มีความสัมพันธ์กับสังคม และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม ด้วยเหตุผลนี้สังคมจึงสามารถควบคุมพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เพราะบุคคลซึมซับอิทธิพลต่าง ๆ จากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมเข้ามาสู่ตน ดังนั้นจึงถือว่า ตน เป็นโครงสร้างทางสังคม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมที่มี ภาษาเป็นตัวการสำคัญระหว่างตนและสังคม มีดอธิบายว่าบุคคลแต่ละคนจะพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับตนเองในลักษณะที่สอดคล้องกับที่ผู้อื่นมีต่อตน และแต่ละคนจะให้คุณค่าตนเองดังเช่นที่ผู้อื่นให้ ถ้าคนอื่นปฏิเสธไม่ยอมรับ เขาก็พร้อมที่จะไม่ยอมรับตนเองเช่นเดียวกัน คนจะรับรู้ตนเองเป็นอย่างไรจากทำที่ที่คนรอบข้างมีต่อตน ดังนั้นทั้งบุคคลและสังคมจึงเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้

ดังนั้นสรุปได้ว่า มีดมองบุคคลในลักษณะผู้ถูกกระทำที่มีความสัมพันธ์กับสังคม และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม และสังคมสามารถควบคุมพฤติกรรมของแต่ละบุคคล เพราะบุคคลซึมซับอิทธิพลต่าง ๆ จากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมเข้ามาสู่ตน

5. ทฤษฎีของเลวิน

เลวิน เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งในกลุ่มปรากฏการณ์นิยม เป็นผู้เชื่อมโยงแนวความคิดจากกลุ่มเกสตัลท์มาสู่กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive - Field) เป็นคนแรกที่เริ่มใช้ คำว่า Field Theory ซึ่งเป็นความคิดทางฟิสิกส์ที่ หมายถึง สนามของแรง (Field of Force) ดังนั้นเลวินจึงมองการแสดงพฤติกรรมของบุคคลออกมาในลักษณะที่เป็นแรงซึ่งมีทั้งพลังและทิศทาง โดยที่อธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั้นจะแสดงอยู่ใน แวดวงการรับรู้ (Life Space) ของแต่ละบุคคล ซึ่ง เลวิน ได้ให้คำจำกัดความว่า "ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเราจะต้องรู้ทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับคน ๆ นั้น ในช่วงเวลานั้น (Here & Now) เพราะคนจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองตามสิ่งที่ตนเองรับรู้"

ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนจะเป็นการทำความเข้าใจการแสดง พฤติกรรมของบุคคลภายในแวดวงการรับรู้ นั้น ๆ โดยที่เลวินได้เน้นความสำคัญของ

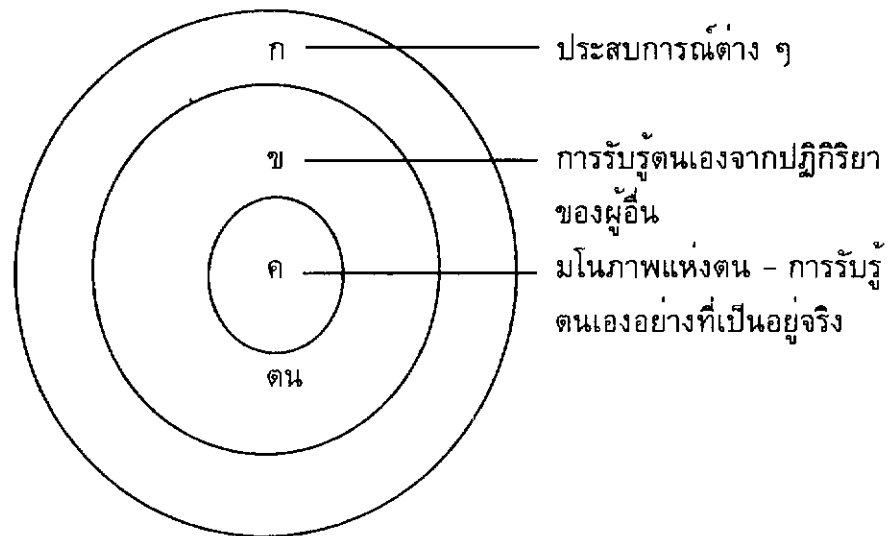
การที่แต่ละบุคคลรับรู้ทั้งตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวว่า มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมาย การให้คุณค่าสิ่งต่าง ๆ แนวความคิด การรับรู้ ฯลฯ ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้ จะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการแสดงพฤติกรรม ดังนั้นแต่ละคนจะมีโลกของตนเองในการแสดงพฤติกรรมเป็นโลกซึ่งเกิดจากการรับรู้ ตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลซึ่งอาจจะแตกต่างจากสภาพที่มีอยู่จริง เช่น ในห้องเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียน 30 คน ก็จะมี 30 โลก (หรือ 30 แวดวงการรับรู้) ซึ่งต่าง ๆ กัน เด็กบางคนซึ่งสนใจตั้งใจฟังครูตลอดเวลา โลกของเขาในช่วงนั้น เวลานั้นก็จะมีเฉพาะตัวเขาและครู ส่วนเด็กบางคนซึ่งสนใจฟังครูบ้างบางเวลา ในขณะที่เดียวกันก็สนใจเพื่อนข้าง ๆ และสิ่งของต่าง ๆ ภายในห้อง โลกแห่งการรับรู้ของเขาก็จะประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมา ส่วนเด็กบางคนที่ไม่ได้ตั้งใจฟังครู แต่กลับไปนึกถึงของเล่นชิ้นใหม่ที่บ้าน ดังนั้นภายในโลกของเขาก็จะไม่มีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับห้องเรียนเลย จะมีเพียงตัวเขาและของเล่นเท่านั้น

นั่นคือ เลวิน มองเห็นว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามสิ่งที่เขารับรู้ภายในแวดวงของชีวิตโดยสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคคล และบุคคลมีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อม นับได้ว่า เลวินเป็นคนแรกที่ให้ความสนใจทางด้านจิตวิทยาสังคม ซึ่งได้รับความสนใจจากนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ต่อมาจนถึงปัจจุบัน

6. ทฤษฎีของสติกก์ และโคมบ์ส

สติกก์ และโคมบ์ส มีความคิดเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มนี้เกี่ยวกับเรื่องการแสดงพฤติกรรมว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นไปอย่างรู้ตัวแต่ละคนจะเป็นผู้ให้ความหมายและกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง มิใช่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือการกระทำต่าง ๆ อันเนื่องมาจากแรงขับซึ่งเป็นไปโดยไม่รู้สึกรู้ตัว

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมปฏิบัติเช่นใดนั้น เป็นผลเนื่องมาจากการที่บุคคลนั้นรับรู้สภาพการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการรับรู้ตนเองว่าเป็นอย่างไรถือว่า ความรู้สึกตัวและความมีเหตุมีผลเป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรม ทั้ง สติกก์ และโคมบ์ส อธิบายเกี่ยวกับ ตน โดยแยกเป็น 2 ลักษณะคือ ตน ในฐานะผู้ถูกกระทำ เพราะประกอบด้วยประสบการณ์เฉพาะตัว และตนในฐานะเป็นกระบวนกรเพราะประสบการณ์ต่าง ๆ ที่แต่ละคนรับรู้ นั้น จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ดังนั้น ทั้งคู่จะอธิบายการแสดงพฤติกรรมว่าเนื่องมาจากการรับรู้สิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเฉพาะตัว และการรับรู้ตนเองจากปฏิกิริยาของผู้อื่น (Perceived Self) ตลอดจนการรับรู้ตนเองอย่างที่เป็นอยู่จริง (Real Self) แสดงดัง ภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การแสดงการรับรู้ของตนตามแนวคิดของสติกส์และโคมบัส

7. ทฤษฎีของโรเจอร์ส

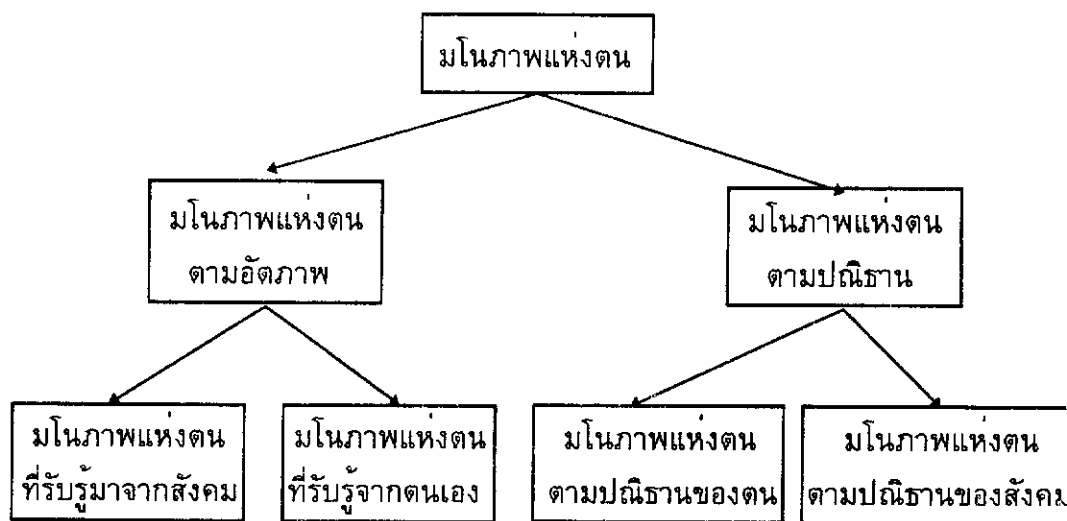
โรเจอร์ส เป็นผู้ให้ความสำคัญกับเรื่อง มโนภาพแห่งตนอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นแกนสำคัญในทฤษฎีของเขาที่จะอธิบายการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่ง โรเจอร์ส พัฒนาแนวความคิดเรื่องนี้ต่อจากสติกส์และโคมบัส โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของโลกส่วนตัวซึ่งมีผลต่อการกระทำมากกว่าอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและเน้นการแสดงพฤติกรรมว่า เนื่องมาจากการรับรู้ตนเอง ตลอดจนประสบการณ์และการตีความสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตน มีความคิดเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ที่ว่า คนเกิดมาพร้อมกับความดี มีความสามารถ และมีแนวโน้มที่จะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ตลอดจนมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาไปข้างหน้าไปสู่สภาพการรู้จักตนเองตรงตามสภาพ ก่อนที่จะพัฒนาไปถึงจุดนั้น บุคคลจะต้องมีความเพียงพอในความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ตลอดจนการยอมรับในตนเอง ซึ่งคนเราจะให้การยอมรับตนเองได้มากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับท่าทีการยอมรับจากผู้อื่น บุคคลจะรู้สึกว่าจะได้รับการยอมรับหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่อบอุ่น ท่าทีที่ให้เกียรติ ให้การยอมรับนับถือ ความเห็นอกเห็นใจ ตลอดจนการยอมรับ โรเจอร์ส ได้อธิบายการแสดงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากมโนภาพแห่งตนเป็น 2 ลักษณะด้วยกันคือ

1. มโนภาพแห่งตนที่เกิดจากการรับรู้ (Perceived Self - Concept) เป็นความรู้สึกว่า ตัวเองคือใคร เป็นอย่างไร เป็นมโนภาพแห่งตนที่เกิดจากการรับรู้ปฏิกิริยาของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นจริง (Real Self - Concept)

2. มโนภาพแห่งตนที่ต้องการจะเป็น (Ideal Self - Concept) เป็นสิ่งที่ผู้นั้นยึดถืออยากจะเป็น สำหรับ โรเจอร์ส แล้วมองมโนภาพแห่งตนเช่นเดียวกัน สนิท และ โคมบัส คือ เป็นทั้งผู้ถูกกระทำและเป็นกระบวนการ

8. มโนภาพแห่งตนตามแนวคิดของไวลี่

ไวลี่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 47 - 78 ; อ้างอิงมาจาก Wylie. 1968 : 741) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตน ดังนี้

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างของมโนภาพแห่งตนตามแนวคิดของไวลี่

ไวลี่ แบ่งมโนภาพแห่งตน (Generic Self - Concept) ออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. มโนภาพแห่งตนตามอัตภาพ (Actual - Self Concept) คือ เจตคติ หรือความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่า ในความเป็นจริงแล้วตนเป็นคนอย่างไร แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 มโนภาพแห่งตนที่รับรู้จากสังคม (Social - Self Concept) คือ เจตคติ หรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าคนอื่น ๆ ในสังคมรับรู้ตนเป็นคนอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนมีเหตุผล... เพียงใด (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนฉลาด... เพียงใด เป็นต้น

1.2 มโนภาพแห่งตนที่รับรู้จากตนเอง (Private - Self Concept) คือ เจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนมีเหตุผล... เพียงใด (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นคนฉลาด... เพียงใด เป็นต้น

2. มโนภาพแห่งตนตามปณิธาน (Ideal Self Concept) คือ เจตคติหรือความรู้สึก

นึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

2.1 มโนภาพแห่งตนตามปณิธานของตน (Own - Ideal - Self Concept)

คือ เจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่าอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่) ข้าพเจ้าอยากเป็นคนมีเหตุผล... เพียงใด (ข้าพเจ้ารู้สึกว่) ข้าพเจ้าอยากเป็นคนฉลาด... เพียงใด เป็นต้น

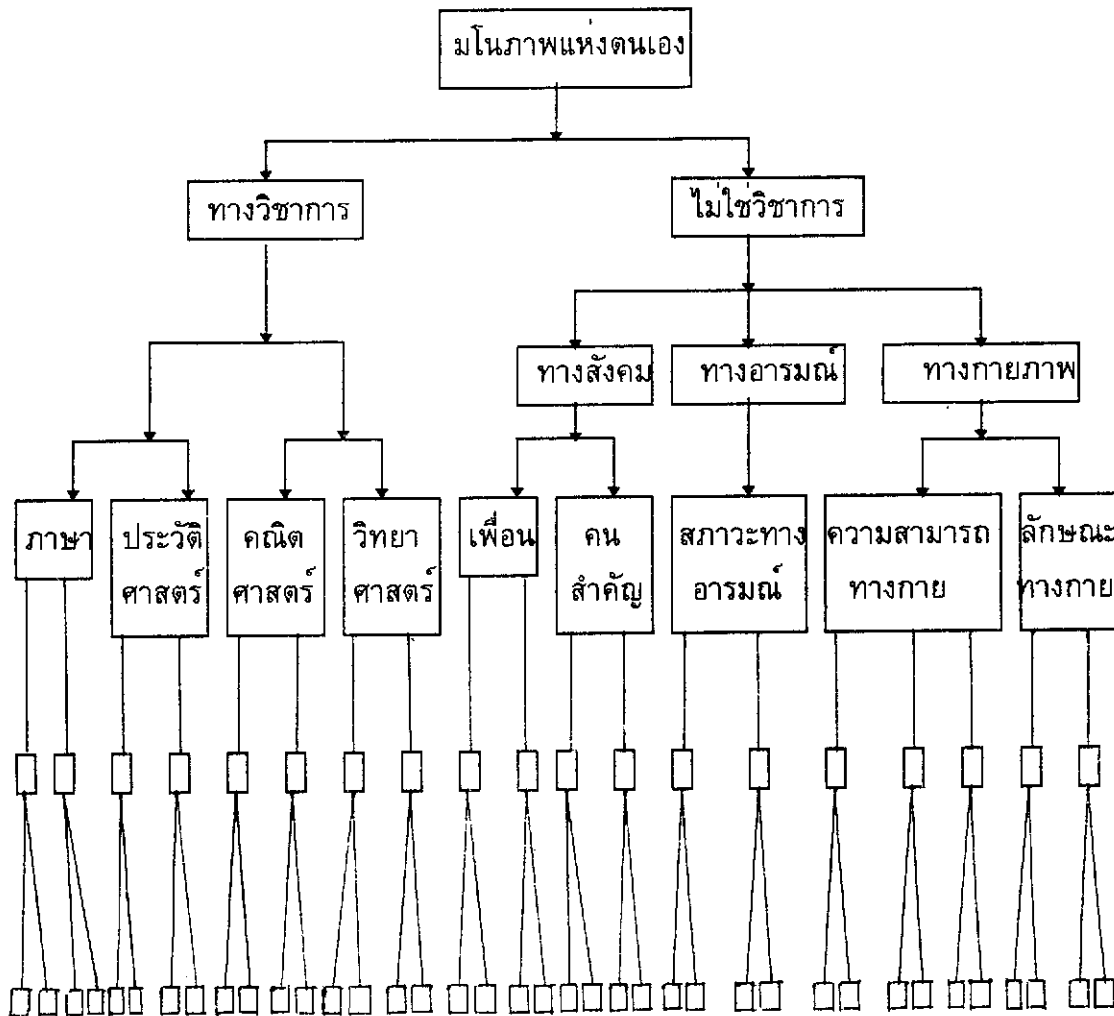
2.2 มโนภาพแห่งตนตามปณิธานของสังคม (Concept of Others' for One)

คือ เจตคติหรือความรู้สึกนึกคิดว่าคนอื่นในสังคม ตั้งอุดมคติไว้สำหรับตัวเราอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่) คนอื่น ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าควรจะเป็นคนที่มีเหตุผลมากกว่าที่เป็นอยู่... เพียงใด เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปว่า ไวลี่ ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 ด้าน คือ มโนภาพแห่งตนตามอัตภาพ และมโนภาพแห่งตนตามปณิธาน แต่ละด้านก็จะแบ่งย่อย ๆ ลงไปอีก

9. มโนภาพแห่งตนของชาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนตัน

ชาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนตัน (Shavelson, Hubner and Stanton. 1976 : 413) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนเป็นลำดับชั้น (Hierarchy) ดังนี้

ภาพประกอบ 3 การจัดลำดับชั้นของมโนภาพเกี่ยวกับคนของชาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนต์ัน

จากภาพประกอบ 3 จะเห็นว่า ชาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนต์ัน เสนอโครงสร้างของมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง โดยแบ่งมโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางวิชาการ (Academic Self - Concept) และนอกเหนือจากวิชาการ (Non - Academic Self - Concept) มโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางวิชาการ อาจแบ่งออกตามวิชาต่าง ๆ แล้วแบ่งออกตามเรื่องเฉพาะในแต่ละวิชานั้น ๆ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองนอกเหนือไปจากวิชาการต่าง ๆ อาจแบ่งออกเป็น มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ทางสังคม อารมณ์ และทางกาย แล้วแบ่งออกไปในลักษณะเดียวกันกับมโนภาพเกี่ยวกับตนเองทาง

วิชาการ องค์ประกอบย่อยที่สุดคือ พฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำการประเมินออกมา ต่อมา มาร์ช และโอเนิล (Marsh and O'Neell. 1984 : 153 - 174) ได้นำแนวคิดจากทฤษฎีมโนภาพแห่งตนแบบหลายมิติ ของซาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนสัน มาสร้างเป็นแบบทดสอบ Self Description Questionnaire III (SDQ III) ซึ่งประกอบด้วย มโนภาพแห่งตนด้านเกี่ยวกับวิชาการและไม่เกี่ยวกับวิชาการรวม 13 ด้าน ใช้กับนักเรียนระดับเกรด 11 ซึ่งประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ (Mathematics)
2. ความสามารถทางภาษา (Verbal)
3. ความสามารถด้านวิชาการ (Academic)
4. ความสามารถด้านการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ (Problem Solving/Creativity)
5. ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Appearance)
6. ด้านความสามารถทางร่างกาย (Physical Abilities)
7. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน (Relations with Same Sex Peers)
8. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ (Relations with Opposite Sex Peers)
9. ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ (Religion/Spirituality)
10. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง (Relations with Parent)
11. ด้านความซื่อสัตย์ (Honesty)
12. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability)
13. ด้านคุณลักษณะทั่วไป (General Self - Concept)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของมาร์ชทั้ง 13 ด้าน ดังกล่าวมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือศึกษาค้นคว้า

องค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน

ระดับของมโนภาพแห่งตนของแต่ละบุคคล จะเป็นสิ่งที่บอกความเจริญทางวุฒิภาวะซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนรู้ พัฒนาการทางความคิด การกระทำของตนเองในการแก้ปัญหา การมีความเป็นตัวของตัวเอง ปรับตัวได้และสามารถรักษาสมดุลย์ของร่างกายจิตใจไว้ได้ ซึ่งในมโนภาพแห่งตนที่ดีนี้เป็นคุณลักษณะข้อหนึ่งของบุคคลที่มีสุขภาพดี (นงนุช โรจนเลิศ. 2533 : 56)

โรเจอร์ส (Lindzey and Hall. 1965 : 429 ; citing Rogers. n.d.) ได้ศึกษามโนภาพแห่งตนในวัยรุ่นและแบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 3 ด้าน

1. มโนภาพแห่งตนค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล (Academic Value) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ ทักษะในการเรียน แรงกดดัน

จากที่บ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถ และการเลือกอาชีพ

2. มโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ความสามารถในการคบเพื่อน การทำงานร่วมกับคนอื่น และการเข้าสังคม

3. มโนภาพแห่งตนด้านการปรับตัวทางอารมณ์ (Emotional Adjustment) คือ ความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความกดดันทางอารมณ์ ความวิตกกังวลใจ ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย ความขุ่นเคืองใจ

เบิร์น (Burns. 1979 : 148 - 149) ได้สรุปโครงสร้างของความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไว้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามที่บุคคลเข้าใจ (The Cognized Self- Concept) หรือการรับรู้ของบุคคลในด้านความสามารถ สถานภาพและบทบาทของตน เป็นมโนทัศน์ของบุคคลนั้นตามที่เขาคิดว่าเขาเป็น

2. ตนตามคนอื่นหรือตนทางสังคม (The Other Self or Social Self) คือ การที่บุคคลเชื่อว่า คนอื่นมองเขา และประเมินตัวเขาอย่างไร

3. ตนในอุดมคติ (The Ideal Self) คือ ลักษณะของตนที่บุคคลหนึ่งหวังที่จะเป็น หรืออยากเป็น

ไวลีย์ (Wyllie. 1968 : 741) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. มโนภาพแห่งตนตามอัตภาพ (Actual Self - Concept) หมายถึง ทัศนคติและความรู้สึกว่าตนเองคือใคร เป็นคนอย่างไร เป็นภาพสะท้อนของตนเอง เช่น ตัวเองเป็นคนดี

2. มโนภาพแห่งตนตามปณิธาน (Ideal Self - Concept) หมายถึง ทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ตนเองว่า จะเป็นคนในอุดมคติอย่างไร เช่น ตนเองอยากเป็นคนสวยที่สุด อยากเรียนเก่ง

ซาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนต์ัน ได้เสนอโครงสร้างของมโนภาพแห่งตน โดยแบ่งองค์ประกอบมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 องค์ประกอบ

1. มโนภาพแห่งตนด้านวิชาการ (Academic Self - Concept) โดยแบ่งออกเป็นวิชาต่าง ๆ เช่น ภาษา ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

2. มโนภาพแห่งตนนอกเหนือจากวิชาการ (Non - Academic Self - Concept) โดยแบ่งออกเป็น ลักษณะทางกาย ความสามารถทางกาย สภาวะทางอารมณ์ คนสำคัญ และเพื่อน

ต่อมา มาร์ช (Marsh) ได้นำแนวความคิดของซาเวลสัน, ฮับเนอร์ และสแตนต์ันมาพัฒนาโดยสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนหลายมิติ (Self Description Questionnaires :

SDQ) โดยสร้างขึ้นมา 3 ฉบับ คือ

1. Self Description Questionnaire I โดยแบ่งองค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน เป็น 7 องค์ประกอบ โดยใช้กับนักเรียนประถมศึกษา

2. Self Description Questionnaire II โดยแบ่งองค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน เป็น 11 องค์ประกอบ โดยใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

3. Self Description Questionnaire III โดยแบ่งองค์ประกอบของมโนภาพแห่งตน เป็น 13 องค์ประกอบ โดยใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษามโนภาพแห่งตนตามแนวคิดของ มาร์ช โดยใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยขึ้นเองตามแนวแบบสอบถาม Self Description Questionnaire III โดยศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตน

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

สจวร์ต จันท์โฮม (2519 : 41 - 43) กล่าวว่า บุคคลจะสะสมลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวจนเป็นข้อคิดที่มีต่อตนเองนั้น บางครั้งก็มองตนเองอย่างละเอียดถี่ถ้วน มองถูกต้องตามความเป็นจริง (Real Self) แต่บางครั้งก็มองตนเองดีเกินความเป็นจริงไปมากซึ่งเรียกว่า ตนเองในอุดมคติ (Ideal Self) และความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเองอาจแตกต่างกันออกไปดังนี้

1. มีความรู้สึกว่าตนเองดีเกินกว่าผู้อื่น มักพบมากในนักเรียนที่ได้รับการตามใจ โดยได้รับทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนต้องการ ลักษณะการมองเช่นนี้ อาจเป็นผลเสียทำให้นักเรียนเกิดความประมาท ขาดความอดทน เมื่อพบความผิดหวังที่เกิดขึ้น

2. มีความรู้สึกว่าตนเองด้อยต่ำกว่าบุคคลอื่น เป็นการมองตรงข้ามกับประเภทแรก มักพบมากในนักเรียนที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้ง ขาดความรัก ความอบอุ่นจากบิดามารดา ผลเสียที่ตามมาคือ จะขาดความไว้วางใจบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นคนหวาดระแวง ขาดความสุข และทำลายบุคลิกภาพของตนเองไปมาก

3. มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนมีคุณค่า มักพบในนักเรียนที่ได้รับการยกย่องจากผู้ใหญ่ เช่น บิดามารดา ครูอาจารย์ นักเรียนจะรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง เพราะผู้ใหญ่มองเห็นตนเองอย่างยกย่องและเห็นว่ามีคุณค่า ลักษณะการมองคนดังกล่าวช่วยให้นักเรียนมองโลกในแง่ดี มีความสุขในสังคม

4. มีความรู้สึกเกลียดชังตนเอง มักพบในนักเรียนที่ถูกพ่อแม่เมียนตี ทำทารุณต่าง ๆ หรือนักเรียนที่มีพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ที่ขาดความรับผิดชอบในตัวของนักเรียน ขาดการอบรมเลี้ยงดูที่อบอุ่น ทำให้เติบโตไปพร้อมกับความอาฆาตพยาบาท

เอนกกุล กริแสง (2521 : 170) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนไว้ดังนี้

1. ความมุ่งหวังของพ่อแม่
2. เจตคติต่อสมาชิกในครอบครัว
3. ปัญหาทางครอบครัว
4. ลักษณะทางเศรษฐกิจ
5. ลักษณะทางร่างกาย
6. ระดับวุฒิภาวะ
7. อิทธิพลจากสื่อมวลชน
8. ความต้องการของโรงเรียน
9. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
10. เจตคติต่อเพื่อน
11. เจตคติของเพื่อน
12. ความเชื่อทางศาสนา

พรรณี (ชุทัย) เจนจิต (2533 : 205) ได้สรุปองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนดังนี้

1. สภาพทางด้านร่างกาย
2. สติปัญญา
3. การยอมรับทางสังคม
4. อิทธิพลของครู
5. อิทธิพลทางวัฒนธรรม
6. อิทธิพลทางครอบครัว
7. สัญลักษณ์ของสภาพทางครอบครัว
8. ความสำเร็จและความล้มเหลว
9. ประสบการณ์ในช่วงแรกของชีวิต

ส่วน เฮอร์ลอค (เด่นดวง วราเวทย์. 2534 : 28 - 30 ; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1973 : 325 - 326) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตน สรุปได้ดังนี้

1. อิทธิพลทางลักษณะทางกาย ความเหมาะสมของรูปร่างลักษณะที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ เป็นตัวกำหนดความสามารถที่จะทำอะไร ๆ ได้หรือไม่ ได้ ซึ่งนักเรียนจะมีเจตคติต่อลักษณะทางร่างกายของตนเองอย่างไรนั้น เป็นผลเนื่องมาจากการยอมรับของบุคคลรอบ ๆ ข้าง

2. ข้อบกพร่องของร่างกาย เป็นความบกพร่องของร่างกายที่เกิดขึ้นซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนใจของนักเรียน และทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อตนเองในทางลบ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น แขนหัก พันหัก ตาเหล่ เป็นต้น

3. สุขภาพของร่างกาย นักเรียนที่มีสุขภาพร่างกายดีจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มได้ดีกว่านักเรียนที่อ่อนแอหรือเรียนที่มีสุขภาพไม่แข็งแรง ดังนั้นสุขภาพของร่างกายจึงเปรียบเสมือนเงาใจของร่างกายที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนานิภาพแห่งตนของนักเรียน

4. อารมณ์ เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับความกดดันทางด้านจิตใจ ความวิตกกังวลใจ อารมณ์เคร่งเครียด ความแปรปรวนต่าง ๆ ความเหนื่อยอ่อน และความเบื่อหน่าย อันเป็นผลมาจากการปรับตัวทางสังคม ส่วนสุขภาพและความพึงพอใจเป็นผลเนื่องมาจากการยอมรับและเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเองและสภาพแวดล้อม

5. เครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งที่สามารถบ่งบอกถึงสภาพของบุคคล ซึ่งถ้าเครื่องแต่งกายนั้นได้รับการยอมรับจากสังคม ก็จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณค่า

6. ชื่อเล่นและชื่อจริง เป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของบุคคล บุคคลจะมีความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเอง เช่น เมื่อชื่อของตนเองมีความคล้ายคลึงหรือสอดคล้องกับชื่อของบุคคลที่มีชื่อเสียง

7. สติปัญญา เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งบ่งบอกถึงความสามารถ ซึ่งบุคคลจะเกิดการเปรียบเทียบับบุคคลอื่นอยู่เสมอ ผู้ที่มีสติปัญญาต่ำก็จะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกด้อยในตนเอง

8. ระดับความทะเยอทะยาน เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของบุคคลมาก ซึ่งเกิดขึ้นมาจากการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว บุคคลที่ประสบความสำเร็จจะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและตั้งใจที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายที่สูง ๆ ขึ้นไป ซึ่งแตกต่างไปจากบุคคลที่ประสบกับความล้มเหลวที่มีแต่ความรู้สึกท้อถอย

9. รูปแบบของวัฒนธรรม จะมีผลต่อการกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก ซึ่งถ้าพฤติกรรมมีความสอดคล้องกับรูปแบบวัฒนธรรมของกลุ่มนั้น ก็จะได้การยอมรับจากกลุ่มชนนั้น ๆ

10. อิทธิพลในสถานศึกษา เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของบุคคลไม่น้อยเช่นกัน ได้แก่ ความโอ้อวดของสถานที่ ครู ผลการเรียน เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้มีผลต่อความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจของบุคคล

11. สถานภาพทางสังคม เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลทำให้บุคคลมีความต้องการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นที่ยอมรับ เพราะการยอมรับหรือการเป็นที่นิยม (Popularity) ของกลุ่มจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นการเพิ่มระดับการยอมรับของตนเอง

12. อิทธิพลในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นสังคมแรกที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ ดังนั้นเจตคติและพฤติกรรมที่บิดามารดาแสดงออกจึงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของ

นักเรียนมาก

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อม ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับบุคคล คือ การที่เขามีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยผู้ใหญ่ เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู เป็นต้น
2. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ คือ สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา เช่น อาคาร สถานที่

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ในสภาพแวดล้อมนี้ จะนำไปสู่การพัฒนาโนภาพแห่งตนและกลายมาเป็นศูนย์กลางของการรับรู้เกี่ยวกับตน ซึ่งเป็นแกนกลางของบุคลิกภาพและมีผลต่อรูปแบบพฤติกรรมของบุคคล

การพัฒนาโนภาพแห่งตน

เจอร์ซิล (Jersild. 1966 : 16) กล่าวถึงการพัฒนาโนภาพแห่งตนไว้ว่า ระยะเวลาที่เด็กเริ่มมีมโนภาพแห่งตนก็คือ ระยะเวลาที่เด็กสามารถแยกตนเองออกจากสิ่งของ และบุคคลอื่นได้ และระยะนี้จะเป็นระยะที่เด็กเริ่มจำ หรือคิดสิ่งที่ต่างกัน ในจุดมุ่งหมาย เจตคติ และความตั้งใจของบุคคลอื่นกับตนเอง

มีด (Kando. 1977 : 78 ; citing Mead. 1934 : n.d.) ให้ความเห็นว่า จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะเลียนแบบของบุคคลที่ใกล้ชิด เริ่มจากการเลียนแบบบทบาทของพ่อแม่ ด้วยการยอมรับเอาเอกลักษณ์ของพ่อแม่และยึดถือเป็นโลกของตนเอง ขณะเดียวกันเด็กก็จะเรียนรู้บทบาทของตนเองด้วยการเลียนแบบบทบาทที่พ่อแม่กำหนดให้ เพราะฉะนั้นพ่อแม่จึงเป็นบุคคลที่ฝึกให้เด็กได้รู้จักประเพณีปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของตนเองในสังคม

อีริคสัน (พรณี (ซูทัย) เจนจิต. 2533 : 197 ; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1963 : n.d.) กล่าวพอสรุปได้ว่า ถ้าประสบการณ์ในช่วงแรกกับบุคคลซึ่งเป็นคนสำคัญของเด็กเป็นไปด้วยดี เด็กได้รับการยอมรับ เด็กจะเริ่มพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในฐานะที่เป็น "บุคคล" การที่เด็กจะพัฒนาเกี่ยวกับความสามารถในการที่จะรับผู้อื่นได้นั้น ขึ้นอยู่กับความรักความเอื้ออาทรที่เด็กได้รับ เด็กจะพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเมื่อรู้ว่าเป็นที่ต้องการ เป็นที่ขอบพอบ มีคุณค่าหรือการที่คนอื่น ๆ เห็นว่าเขาเป็นเด็กดี การที่เด็กแต่ละคนจะรู้สึกว่าเขาดีหรือไม่ดีนั้น บุคคลรอบข้างเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างยิ่ง เด็กจะแสดงพฤติกรรม ความคาดหวังของบุคคลที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเด็ก และจะแทรกซึมเข้าสู่มโนภาพเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

มอนเตเมเยอร์ และไอเซน (Montemeyer and Eisen. 1977 : 314 - 315) ให้ความเห็นว่า เด็กจะมีการพัฒนาโนภาพแห่งตนเองจากรูปธรรมไปสู่นามธรรมที่ซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ เด็กจะพยายามสำรวจ ค้นหาขอบเขตของตนเอง และจะสังเกตว่าสิ่งแวดล้อมที่เขา

อาศัยอยู่ต่างจากประสบการณ์เดิมที่เขาได้รับในขณะเดียวกันก็จะประเมินผลจากความสามารถในการกระทำของตนเองเพื่อให้พฤติกรรมของตนเองเป็นไปตามมาตรฐานสังคม เพราะการเปรียบเทียบนี้เองจึงทำให้เกิดมโนภาพแห่งตนขึ้น

อ่ำไพ ศิริพิพัฒน์ (2515 : 98) ได้กล่าวว่า นักทฤษฎีเรื่องตนเชื่อว่ามโนภาพแห่งตนเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการสังเกตในภาวะ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ และจากปฏิกริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนด้วย มโนภาพแห่งตนนี้พัฒนาไปได้เรื่อย ๆ ไม่มีขอบเขตและเวลาจำกัด

พรพรรณทิพย์ เกกะนันท์ (2517 : 65 - 66) ได้กล่าวว่า มโนภาพแห่งตนของมนุษย์นั้น พัฒนามาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมและเป็นกระบวนการเรียนรู้ ถึงแม้พันธุกรรมจะเป็นสิ่งตายตัวของมนุษย์แต่ละคนก็ตาม แต่สิ่งแวดล้อมนั้นเปลี่ยนแปลงได้ ฉะนั้นมโนภาพแห่งตนของมนุษย์จึงควรเปลี่ยนแปลงทั้งในทางที่ดีขึ้นและด้อยลงได้ แม้ว่าจะมีเหตุการณ์สำคัญมาเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม และได้ให้ความเห็นว่าองค์ประกอบที่ทำให้มโนภาพแห่งตนเปลี่ยนแปลง ได้แก่ สังคมที่เขาอาศัยอยู่กับผู้ที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลเหนือพัฒนาการของบุคคลผู้นั้น

รัตนา ไกรสีหนาท (2534 : 19) ได้สรุปว่า มโนภาพแห่งตนของบุคคลพัฒนามาจากตน ในวัยเด็กบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมีอิทธิพลต่อการพัฒนามากที่สุด มโนภาพแห่งตนจะเปลี่ยนแปลงตามสิ่งแวดล้อมซึ่งบุคคลนั้นยอมรับรู้ และมีความสอดคล้องกับเจตคติของเขา การประเมินตนเองจากการตีความว่าคนอื่นคิดอย่างไรต่อตนเอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน

จะเห็นได้ว่า การพัฒนามโนภาพแห่งตนจะพัฒนาไปตามวุฒิภาวะ ความสามารถ ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับทุกขั้นตอนของประสบการณ์ชีวิต และวัยเด็กจะเป็นระยะที่สำคัญของการปูพื้นฐานมโนภาพแห่งตนมากกว่าวัยอื่น เมื่อเด็กมีพัฒนาการและประสบการณ์เพิ่มขึ้นอิทธิพลทางสังคมจะมีบทบาทต่อการพัฒนาการเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนของเด็ก ซึ่งจะเห็นได้ว่ามโนภาพแห่งตนจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบุคลิกภาพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาร์ช และสมิท (Marsh and Smith. 1982 : 434 - 435) ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ประกอบเพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เซียร์ (The Sear Self-Concept Inventory : SCI) ซึ่งใช้วัดมโนภาพแห่งตนของเด็กเกรด 4, 5 และ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนเกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 549 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เซียร์ จะวัดใน 7 องค์ประกอบ ซึ่งพิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถทางกาย มีน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .57 - .76

องค์ประกอบที่ 2 ความพอใจในรูปลักษณะ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .23 - .66

องค์ประกอบที่ 3 ความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .32 - .67

องค์ประกอบที่ 4 อุปนิสัยในการทำงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .26 - .64

องค์ประกอบที่ 5 กิจกรรมในโรงเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .31 - 91

องค์ประกอบที่ 6 การคิดเอहनัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .29 - .55

องค์ประกอบที่ 7 การคิดเอนहनัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .32 - .47

ซึ่งสรุปผลได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบนี้ แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ เชียร์ มีความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง

มาร์ช และโอเนล (Marsh and O' Neell. 1984 : 153 - 174) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนหลายมิติ (The Self-Description Questionnaire III : SDQ III) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 11 และ 12 ในออสเตรเลีย จำนวน 296 คน ผลการศึกษาพบว่า แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนแบบหลายมิติ (SDQ III) วัดใน 13 องค์ประกอบตรงตามที่มาร์ชได้นิยามไว้ และมีน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .74 - .91
2. ด้านความสามารถทางภาษา มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .39 - .71
3. ความสามารถด้านวิชาการ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .45 - .80
4. ความสามารถด้านการแก้ปัญหา มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .52 - .59
5. ด้านความสามารถทางร่างกาย มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .85 - .90
6. ด้านลักษณะทางกายภาพ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .68 - .77
7. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .40 - .46
8. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .68 - .85
9. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .70 - .81
10. ด้านศาสนาและคุณค่าทางจิตใจ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .35 - .81
11. ด้านความซื่อสัตย์ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .39 - .64
12. ด้านความมั่นคงในอารมณ์ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .52 - .75
13. ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .56 - .73

ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติ SDQ III มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเพราะสามารถวัดได้ ทั้ง 13 องค์ประกอบ

สเตค (Stake. 1994 : 56 - 72) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบการปฏิบัติของตนเอง (The Performance Self - Concept Scale : PSES) ที่เขาได้สร้างไว้ในปี 1979 โดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใหญ่ 365 คน เป็นชาย 96 คน หญิง 269 คน ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบพบว่า แบบทดสอบ The Performance Self - Concept Scale วัดมโนภาพแห่งตนใน 6 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านมีน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความชื่นชอบ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .62 - .79
2. ความมีศีลธรรม มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .59 - .79
3. ความสามารถ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .48 - .72
4. ความฉลาด มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .42 - .82
5. ความมีอำนาจ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .56 - .71
6. ความอ่อนแอ มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .51 - .67

✓ เจอร์ซิลด์ (Jersild. 1952 : 31) ได้ศึกษามโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษาและนิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จากการสำรวจโดยให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เขียนอธิบายสิ่งที่ชอบและไม่ชอบเกี่ยวกับตน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ได้เขียนเกี่ยวกับลักษณะทางด้านร่างกายสุขภาพอนามัย บ้านและครอบครัว ความสนุกสนานในการพักผ่อนหย่อนใจ ความสามารถทางกีฬา และการเล่นต่าง ๆ ความสามารถทางการเรียน เจตคติต่อโรงเรียน ความสามารถพิเศษ เจตคติทางสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความชอบหรือไม่ชอบเกี่ยวกับตน บุคลิกลักษณะและความรู้สึกส่วนตัวผลการสำรวจพบว่า เด็กที่มีอายุน้อยมีมโนภาพแห่งตนเกี่ยวกับด้านร่างกาย รูปร่าง หน้าตา และการแต่งกายเป็นส่วนใหญ่ แต่เด็กที่มีอายุมากขึ้นจะมีมโนภาพแห่งตนในด้านความรู้สึก และความสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่

จากผลการสำรวจข้างต้น แสตรง (Strang. 1957 : 67 - 128) ได้นำวิธีการของเจอร์ซิลด์ (Jersild) มาดัดแปลงเพื่อใช้ศึกษามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่น โดยใช้วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเขียนรายงาน 3 เรื่อง คือ "ฉันคิดว่าฉันเป็นคนอย่างไร" "คนอื่นคิดว่าฉันเป็นคนอย่างไร" และ "ฉันอยากเป็นคนอย่างไร" ผลการสำรวจพบว่า เด็กวัยรุ่นตอนปลายซึ่งมีอายุประมาณ 18 - 21 ปี จะสามารถประเมินตนเองได้มากและลึกซึ้งกว่าเด็กวัยรุ่นตอนต้น นอกจากนั้นยังได้จำแนกมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านความสามารถ ฐานะ บทบาท รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย อารมณ์ ความเชื่อถือ และความทะเยอทะยาน
2. การแสดงออกทางอารมณ์
3. ลักษณะตนเองทางสังคม
4. ลักษณะตนเองในอุดมคติ เช่น คิดอยากจะเป็นคนอย่างไร

ต่อมา ลิปลิท (สมศรี ฉัตรวัฒนา. 2534 : 25 ; อ้างอิงมาจาก Lipsitt. 1958 : n.d.) ได้นำวิธีการของ เจอร์ซิลด์ (Jersild) แสตรง (Strang) มารวบรวมแล้วสร้างแบบทดสอบ

วัดมโนภาพแห่งตนสำหรับเด็กอายุ 9 - 16 ปี ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ข้อความที่บรรยายคุณลักษณะของบุคคล 22 ลักษณะ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาประเมินตนเอง ส่วนการรวมคะแนนจะรวมคะแนนตามระดับการประเมินของผู้ตอบ ยกเว้นคุณลักษณะภายใน 3 คุณลักษณะคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Friendly) ความซื่อสัตย์ (Honest) และความเกียจคร้าน (Lazy) จะรวมคะแนนตรงข้ามกับการประเมินของผู้ตอบ แบบทดสอบฉบับนี้มีความเชื่อมั่น ซึ่งพิจารณาตามอายุและเพศของผู้ตอบอยู่ระหว่าง .73 - .91 นอกจากนี้ ลิปสิท ยังได้ดัดแปลงแบบทดสอบฉบับนี้ไปใช้วัดความคิดในอุดมคติ คือ 'ฉันอยากจะเป็น' อีกด้วย

ต่อมา โคมบ์ส, ซูเปอร์ และเคอร์สัน (Combs, Super and Courson. 1963 : 493 - 500) ได้สร้างแบบทดสอบซึ่งพัฒนามาจากแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของ ลิปสิท คือ The Self - Concept Report Scale แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับเด็กวัยรุ่นที่มีชื่อเสียงมากฉบับหนึ่ง ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ข้อความที่เขียนเป็นประโยคบอกเล่าบรรยายเกี่ยวกับตนเองทั้งในทางบวกและทางลบจำนวน 18 คู่ ตัวอย่าง เช่น 'คนทั่วไปชอบให้ฉันอยู่ด้วย' (People Like to have me Around) 'ไม่มีใครสนใจว่าจะมีฉันหรือไม่' (People don't care if I am there or not) 'ฉันไม่คิดว่าฉันจะเป็นคนกล้าหาญ' (I don't think I'm brave) ผู้ถูกทดสอบจะเป็นผู้ประเมินตนเอง แบบทดสอบฉบับนี้ไม่ได้รายงานค่าความเชื่อมั่นไว้ แต่ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการประเมินของครูกับคะแนนจากแบบประเมินค่าที่นักเรียนตอบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ ต่อมาได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสม

แบบทดสอบที่สร้างโดย เพียร์ และแฮร์ริส (Piers and Harris. 1964) คือแบบทดสอบ The Piers - Harris Self - Concept Scale ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับเด็กอายุระหว่าง 8 - 16 ปี โดย เพียร์ และแฮร์ริส ได้นำคุณลักษณะของเด็กที่ได้จากการสำรวจของ เจอร์ซิลด์ (Jersild) มาเขียนเป็นประโยคบอกเล่า ครอบคลุมคุณลักษณะเกี่ยวกับตนทั้งในทางบวกและทางลบจำนวนเท่า ๆ กัน ซึ่งแต่ละประโยคจะมีระดับความเข้มของการประเมินมโนภาพแห่งตนแตกต่างกัน เพียร์ และแฮร์ริส ได้จัดแบ่งข้อความในแบบวัดนี้เป็น 7 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1 แสดงลักษณะทางด้านพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior) ประกอบด้วยข้อความ 18 ข้อความ ได้แก่ เวลาอยู่ที่โรงเรียนฉันประพฤติตนไม่ดีเลย ฉันมักมีความยุ่งยากใจบ่อย ๆ

องค์ประกอบที่ 2 แสดงลักษณะทางสติปัญญาและสถานภาพในโรงเรียน (Intellectual and School Status) ประกอบด้วยข้อความ 18 ข้อความ ได้แก่ ฉันเป็นคนเก่ง ฉันรู้สึกประหม่าเมื่อครูเรียกให้ตอบ ฉันเรียนหนังสือได้ดี

องค์ประกอบที่ 3 แสดงลักษณะทางรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ (Physical Appearance and Attributes) ประกอบด้วยข้อความ 12 ข้อความ ได้แก่ ฉันมีผมสวย ฉันเป็นคนแข็งแรง ฉันเป็นคนหน้าตาดี

องค์ประกอบที่ 4 แสดงลักษณะทางความวิตกกังวล (Anxiety) ประกอบด้วยข้อความ 12 ข้อความ ได้แก่ ฉันรู้สึกวิตกเมื่อต้องสอบ ฉันร้องไห้ง่าย

องค์ประกอบที่ 5 แสดงลักษณะทางความเป็นคนน่านิยม (Popularity) ประกอบด้วยข้อความ 12 ข้อความ ได้แก่ เพื่อนร่วมชั้นเห็นฉันเป็นตัวตลก ไม่ค่อยมีคนยิ้มให้ฉัน

องค์ประกอบที่ 6 แสดงลักษณะทางความสุขและความพอใจ (Happiness and Satisfaction) ประกอบด้วยข้อความ 8 ข้อความ ได้แก่ ฉันเป็นคนมีความสุข ฉันไม่อยากเหมือนใคร ฉันเป็นคนโชคดี

องค์ประกอบที่ 7 แสดงลักษณะที่เป็นส่วนรวม (Total Scale Scores) ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 80 ข้อความขององค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบข้างต้น

ข้อความของแบบทดสอบมี 2 คำตอบ คือ จริงและไม่จริง สำหรับการให้คะแนน ถ้าคำตอบข้อใดแสดงว่า บุคคลนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในทางบวก จะได้ 1 คะแนน ถ้าคำตอบข้อใดแสดงว่าบุคคลนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในทางลบ ข้อนั้นจะไม่ได้คะแนน แบบทดสอบนี้หาความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ (Test - Retest) โดยใช้ระยะของการทดสอบห่างกัน 2 เดือน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

โบวแมน (Bowman. 1964 : 4536-A) ศึกษาระยะเวลาโดยใช้ช่วงเวลา 2 ปี กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนเกรด 6 และ 8 จากโรงเรียน 6 แห่ง จำนวน 189 คน ทำการทดสอบครั้งแรกเมื่อเด็กในกลุ่มตัวอย่างเรียนอยู่ในเกรด 4 และ 6 และทำการทดสอบครั้งหลังเมื่อเด็กเลื่อนไปเรียนในเกรด 6 และ 8 ผลการศึกษาพบว่า มโนภาพแห่งตนของเด็กมีความสัมพันธ์กับสติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญสำหรับเด็กนักเรียนเกรด 8

แมคโดนัลด์ (Mcdonald. 1965 : 200) ศึกษา นักเรียนเกรด 5 พบว่า เด็กหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าสติปัญญา มีมโนภาพแห่งตนเกี่ยวกับตนเองต่ำกว่าเด็กหญิงที่มีผลสัมฤทธิ์ตามสติปัญญา

คูเปอร์สมิท (Coopersmith. 1967. n.d.) ได้สร้างแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนที่เรียกว่า The Self - Esteem Inventory เพื่อใช้กับเด็กอายุระหว่าง 10 - 16 ปี แบบทดสอบนี้มี 58 ข้อ แต่ละข้อได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยประเมินความเข้มของข้อความที่แสดงถึงความมีมโนภาพแห่งตนว่า สูง-ต่ำ เพียงใด จากนั้นนำไปให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองแบบประเมิน 2 ระดับ แบบทดสอบแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ มโนภาพด้านสังคม มโนภาพกับเพื่อนสนิท มโนภาพกับพ่อแม่และมโนภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการตอบเพียงแต่พิจารณาข้อความว่า "ฉัน" หรือ "ไม่ใช่ฉัน" แบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่น .88 ถ้าได้คะแนนสูง แสดงว่ามีมโนภาพแห่งตนสูง

สมชัย ชินะตระกูล (2517 : 55 - 60) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความเชื่อแบบฝังใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษากับนักศึกษา ป.กศ. และ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูส่วนกลาง จำนวน 280 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสัมพันธ์กันในทางบวกกับตนตามอัตภาพ (ยกเว้นนักศึกษา ป.กศ. ปีที่ 2) กับตนตามปณิธาน (เฉพาะนักศึกษาชาย) นักศึกษาที่มีตนตามอัตภาพสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีตนตามอัตภาพต่ำ

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2514 : 64 - 65) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความแตกต่างระหว่างตน และความเข้าใจการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่มีตนตามอัตภาพ ตนตามปณิธานสูง จะมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่าเด็กที่มีตนตามอัตภาพ ตนตามปณิธานต่ำ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีตนตามอัตภาพ และตนตามปณิธานสูงกว่าเด็กที่มีตนตามอัตภาพ ตนตามปณิธานต่ำ

รุ่งนภา ทิมะ (2521) ได้ศึกษามโนภาพแห่งตนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3-6 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ศึกษาประกอบด้วยแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนของเพียร์ และแฮร์ริส กับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนดี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีมโนภาพแห่งตนต่ำ

✓ สมศรี ฉัตรวัฒนา (2534 : 68 - 69) ได้สร้างแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบประเมิน 2 ระดับ คือ จริง และไม่จริง มีทั้งข้อความที่เป็นทางบวก และข้อความที่เป็นทางลบ เกี่ยวกับคุณลักษณะประจำตัวบุคคล โดยแบ่งออกเป็น 6 คุณลักษณะ ตามแนวของ เพียร์ และแฮร์ริส โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 415 คน พบว่า แบบทดสอบนี้ให้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .50 - .91 สำหรับความเที่ยงตรงตามสภาพโดยใช้วิธีการหาสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบทดสอบวัดมโนภาพกับคะแนนรวมจากการสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่รู้จักที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจำนวน 35 คน ได้ค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .416 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ทางบวกที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาผลการวิจัยที่ใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน จะเห็นว่ายังไม่แพร่หลาย และเป็นเพียงการแปลมาเพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ส่วนรูปแบบการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนในประเทศไทยนั้น ยังไม่มีใครสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนตามแนวของ มาร์ช ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนตามแนวของ มาร์ช เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับการปรับ และพัฒนามโนภาพแห่งตนของนักเรียนให้เหมาะสม และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนในรูปแบบอื่น ๆ ตลอดจนนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยในด้านต่าง ๆ ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็นสี่ตอนคือ ตอนแรกเป็นการเลือก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่สองเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ตอนที่สามเป็น วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอนที่สี่เป็นลำดับขั้นและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 20 โรงเรียน 80 ห้องเรียน จำนวน นักเรียน 3,177 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 15 โรงเรียน 25 ห้องเรียน จำนวน นักเรียน 981 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาด โรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง (Strata) และใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) เมื่อประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเทียบจาก ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 260 ; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967 : 886 - 887) แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 981 คน เพื่อใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

ขั้นที่ 2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ จำนวน 2 ครั้ง คือ
  - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อ ปรับปรุง และคัดเลือกแบบสอบถามที่ใช้ได้ จำนวน 217 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อ ปรับปรุง และคัดเลือกแบบสอบถามที่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน 227 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สร้างคะแนนเกณฑ์ปกติ โดยการสุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่
ละขนาด โดยใช้สัดส่วน 31 เปอร์เซ็นต์
ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (ห้องเรียน)		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
ใหญ่	โรงเรียนพัทลุง			45(3)
	โรงเรียนสตรีพัทลุง		47(1)	47(3)
	โรงเรียนพัทลุงพิทยาคม	45(1)		45(2)
	โรงเรียนประภัสสรรังสิต			43(2)
	โรงเรียนควนขนุน	43(1)		43(2)
	โรงเรียนหารเทา		38(1)	38(2)
กลาง	โรงเรียนวชิรธรรมสถิต			21(1)
	โรงเรียนอุดมวิทยายน		33(1)	33(1)
	โรงเรียนพนางดุง			28(1)
	โรงเรียนงหราพิชากร	28(1)		
	โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม			30(2)
	โรงเรียนเขาชัยสน		40(1)	40(2)
	โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร		40(1)	40(2)
	โรงเรียนตะโหมด	39(1)		39(1)
	โรงเรียนป่าบอนพิทยาคม			38(1)
	โรงเรียนบางแก้วพิทยาคม	32(1)		
เล็ก	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง			
	โรงเรียนชะรัดชนูปถัมภ์		29(1)	
	โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม	30(1)		30(1)
	โรงเรียนประชารุ่ง			38(1)
	รวม	217	227	981

วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามในภาพแห่งตน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในภาพแห่งตน มีขั้นตอนการสร้างดังที่แสดงไว้ในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามในภาพแห่งตน

การสร้างแบบสอบถามวัดมโนภาพแห่งตน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนข้างต้น ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน
  - 1.1 เพื่อสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน
  - 1.2 เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน
  - 1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ
2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพแห่งตน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม คือ แบบทดสอบ The Piers - Harris Self Concept Scale (Piers and Harris, 1969) แบบทดสอบ The Self - Concept Report Scale (Combs, Super and Courson, 1963)

3. เขียนนิยามปฏิบัติการตามคุณลักษณะที่จะวัดมโนภาพแห่งตนในแต่ละด้าน

4. เขียนข้อความตามคำนิยาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบข้อความ (Statement) โดยให้ตอบตามความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้ตอบ

4.2 สร้างข้อความให้ครอบคลุมมโนภาพแห่งตนทั้ง 13 ด้าน ด้านละ 20 ข้อ

4.3 การให้คะแนนแต่ละข้อ จะมีน้ำหนักดังนี้

ข้อความทางบวก

ความรู้สึกหรือความคิดเห็น จริง	ให้ 4 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ค่อนข้างเท็จ	ให้ 2 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น เท็จ	ให้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ

ความรู้สึกหรือความคิดเห็น จริง	ให้ 1 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ค่อนข้างจริง	ให้ 2 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ค่อนข้างเท็จ	ให้ 3 คะแนน
ความรู้สึกหรือความคิดเห็น เท็จ	ให้ 4 คะแนน

5. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผลการศึกษาและจิตวิทยา เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกข้อที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองครั้งที่ 1

6. ทดลองครั้งที่ 1 นำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่สร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง ที่เหลือจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำวิจัยจำนวน 217 คน

7. นำผลจากการทดลองครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจ จำแนกของข้อคำถามรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ แล้ววิเคราะห์ด้วย t-test เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีนัยสำคัญทางสถิติ และปรับปรุงข้อความที่ไม่ดีเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2

8. ทดลองครั้งที่ 2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือก และปรับปรุงได้จากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง ที่เหลือจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 227 คน

9. นำผลจากการทดลองครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงไว้ คือ ข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 2.358 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัดข้อที่มี ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ($t < 2.358$) ออกไป

10. ทดลองครั้งที่ 3 นำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ได้จากการคัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์ด้านละ 10 ข้อ รวม 130 ข้อ ไปทดลองครั้งที่ 3 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 981 คน

11. หาคุณภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

11.1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยอาศัยสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น (Correlation with other tests) ใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนแต่ละด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามของมาร์ชและโอนีล มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร Pearson Product Moment

11.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน คำนวณโดยใช้ สูตร Alpha - Coefficient

12. สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) นำคะแนนจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 3 ไปคำนวณค่าเปอร์เซนต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่าที่ปกติ (Normalized T-Score)

13. จัดทำคู่มือและจัดทำเป็นรูปเล่ม เพื่อนำไปใช้ตามจุดมุ่งหมาย และเพื่อเป็นการสะดวกในการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะคำถามเป็นข้อความที่เป็นเหตุการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวัน และเรื่องทั่ว ๆ ไป มีแบบสอบถามในแต่ละด้าน ด้านละ 10 ข้อ จำนวน 130 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถาม (ฉบับผู้วิจัยสร้างขึ้น)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนหลังจากอ่านในแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก และไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
	<u>ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์</u>				
0	ข้าพเจ้าเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าวิชาอื่น.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าทำการบ้านคณิตศาสตร์ถูกหมด.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสามารถทางภาษา</u>				
0	ข้าพเจ้าอ่านคำกลอนในวรรณคดีได้ไพเราะ.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือได้เร็ว.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์</u>				
0	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าชอบประดิษฐ์สิ่งของใหม่ ๆ.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>				
0	เมื่อมีงานหรือกิจกรรมด้านวิชาการ ข้าพเจ้ามักได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ.....	.....	.....	.....	.....
00	การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านลักษณะทางกายภาพ</u>				
0	ข้าพเจ้าเป็นคนน่ารัก.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าเป็นคนหน้าตาดี.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสามารถทางร่างกาย</u>				
0	ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬา.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้เล่นกีฬา.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	จริง	ก่อน ข้อจริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
	<u>ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน</u>				
	ข้าพเจ้ามีเพื่อนเพศเดียวกันน้อยมาก.....	.....	.....	.....	.....
	เพื่อนเพศเดียวกันไม่ชอบให้ข้าพเจ้าเข้าร่วมทำงาน กลุ่มเดียวกัน.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ</u>				
	ข้าพเจ้ามีเพื่อนต่างเพศน้อยมาก.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้ามีความจริงใจกับเพื่อนต่างเพศ.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง</u>				
	พ่อแม่ภาคภูมิใจในตัวข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้าเป็นคนดีของพ่อแม่.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ</u>				
	ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายในคำสอนของศาสนา.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้าเกรงกลัวต่อบาป.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความซื่อสัตย์</u>				
	ข้าพเจ้าไม่เคยโกหกพ่อแม่.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้าไม่เคยหยิบสิ่งของของผู้อื่น.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความมั่นคงทางอารมณ์</u>				
	ข้าพเจ้ารู้สึกรำคาญเมื่อมีเพื่อนมาพูดกวนใจ.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้ามักโต้เถียงเมื่อถูกตำหนิ.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป</u>				
	ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการเรียน.....	.....	.....	.....	.....
	ข้าพเจ้าไม่มีความมั่นใจในตนเอง.....	.....	.....	.....	.....

ตัวอย่างแบบสอบถาม (ฉบับแปล)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนหลังจากอ่านในแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก และไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ตัวอย่าง

ขอ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
	<u>ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์</u>				
0	ข้าพเจ้าพบว่ามีปัญหาคณิตศาสตร์มากมายที่น่าสนใจ และท้าทาย.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสามารถทางภาษา</u>				
0	ข้าพเจ้าสามารถเขียนสิ่งที่มีประโยชน์ได้ดี.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการใช้คำศัพท์ได้ดีเยี่ยม.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์</u>				
0	ข้าพเจ้าไม่เคยสามารถหาคำตอบของปัญหาที่ไม่มีใครค้นพบมาก่อน.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าไม่เก่งทางด้านแก้ปัญหา.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ความสามารถด้านวิชาการ</u>				
0	ข้าพเจ้าชอบวิชาที่เรียนเกือบทุกวิชา.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าเก่งด้านวิชาการทั้งหมด.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านลักษณะทางกายภาพ</u>				
0	ข้าพเจ้าเป็นคนน่าเกลียด.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้ามีใบหน้าที่สวยงาม.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสามารถทางร่างกาย</u>				
0	ข้าพเจ้าเป็นนักกีฬาที่ดีคนหนึ่ง.....	.....	.....	.....	.....

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
00	ข้าพเจ้าไม่ชอบกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกาย ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน	.....	.....	.....	.....
0	ข้าพเจ้ามีเพื่อนเพศเดียวกันน้อยสามารถนับ จำนวนได้.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าพูดกับเพื่อนเพศเดียวกันอย่างสะดวก สบาย.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ				
0	ข้าพเจ้าได้รับความสนใจจากเพศตรงข้ามเป็น จำนวนมาก.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้ามีเพื่อนที่เป็นเพศตรงข้ามหลายคน.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง				
0	ถ้าข้าพเจ้ามีลูกข้าพเจ้าจะให้การศึกษาแก่เขาอย่าง ที่พ่อแม่ให้กับข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
00	พ่อแม่ของข้าพเจ้าไม่เชื่อถือในตัวข้าพเจ้าเท่าที่ ควร.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ				
0	ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่าศาสนาทำให้ชีวิตดีขึ้นและมี ความสุข.....	.....	.....	.....	.....
00	การเชื่อถือในศาสนาเป็นแนวทางซึ่งข้าพเจ้าใช้ ปฏิบัติในชีวิต.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านความซื่อสัตย์				
0	ความซื่อสัตย์ไม่จำเป็นสำหรับข้าพเจ้า.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าไม่เคยคิดโกงใคร.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านความมั่นคงทางอารมณ์				
0	ข้าพเจ้าเป็นคนวิตกกังวลมาก.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้ามักได้รับความกดดันอยู่เสมอ.....	.....	.....	.....	.....
	ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป				
0	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตัวเองสูงมาก.....	.....	.....	.....	.....
00	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ยอมรับตนเอง.....	.....	.....	.....	.....

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดหมายเวลาในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

2. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง

3. อธิบายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม

4. อธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีการทำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน และใช้วิธีการตอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มทำแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามไปทดลองครั้งที่ 1 กับนักเรียน เพื่อปรับปรุงและคัดเลือกแบบสอบถาม

5.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและแก้ไขแล้วไปทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกข้อที่ดี

5.3 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วจากการทดลองครั้งที่ 2 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

5.3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

5.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับแปล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง เว้นระยะห่าง 2 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t -test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S^2_H	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S^2_L	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยอาศัยสหสัมพันธ์กับแบบทดสอบอื่น (Correlation with other tests) ใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนของแบบสอบถามโนภาพแห่งตนแต่ละด้านซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามของ มาร์ช และโอนีล มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร Pearson Product moment (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 70)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y ทุกคู่
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. หาเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติแบบยึดพื้นที่ใต้โค้งเป็นหลัก (Area Transformation) จากการหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเป็นตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนปกติ (Normalized T - Score) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 138 - 153)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S ²	แทน	ค่าความแปรปรวน
CV	แทน	สัมประสิทธิ์ของการกระจาย
SE _{meas}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
r _{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
T	แทน	คะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)
X ₁	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์
X ₂	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา
X ₃	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ
X ₄	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านลักษณะทางกายภาพ
X ₅	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย
X ₆	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือด้านความคิดสร้างสรรค์
X ₇	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน

X ₈	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ
X ₉	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
X ₁₀	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ
X ₁₁	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความซื่อสัตย์
X ₁₂	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์
X ₁₃	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป
X _T	แทน	คะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ
r _{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การเสนอคุณภาพของแบบสอบถามขั้นต้น เพื่อพิจารณาข้อคำถามและความกำกวมทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity)

ตอนที่ 2 การแสดงผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ตอนที่ 3 การแสดงค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน จากการทดลองครั้งที่ 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ มโนภาพแห่งตนฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และมโนภาพแห่งตนฉบับแปล

ตอนที่ 4 การแสดงค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในแต่ละด้านกับแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับแปลมาคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์

ตอนที่ 5 เสนอการสร้างเกณฑ์ปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity)

ในการประเมินคุณภาพของแบบสอบถามขั้นต้นนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมโนภาพ

แห่งตอนที่สร้างขึ้นจำนวน 13 ด้าน ๆ ละ 20 ข้อ จำนวน 260 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน และด้านจิตวิทยาการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในด้านภาษา ข้อความ เพื่อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตาราง 2 รายละเอียดของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน และเปอร์เซ็นต์ของความสอดคล้องจากการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

ด้าน	จำนวนข้อ	เปอร์เซ็นต์ความสอดคล้อง
1. ความสามารถทางคณิตศาสตร์	19	66 - 100
2. ความสามารถทางภาษา	18	50 - 100
3. ความสามารถด้านวิชาการ	20	100
4. ลักษณะทางกายภาพ	19	50 - 100
5. ความสามารถทางร่างกาย	18	66 - 100
6. ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือด้านความคิดสร้างสรรค์	19	66 - 100
7. ความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน	20	83 - 100
8. ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ	19	66 - 100
9. ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	20	100
10. ศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ	19	66 - 100
11. ความซื่อสัตย์	20	100
12. ความมั่นคงทางอารมณ์	18	66 - 83
13. มโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป	18	66 - 100
รวม	247	

จากตาราง 2 ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญโดยคัดเลือกข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญมีเปอร์เซ็นต์ของความสอดคล้องเป็นรายข้อ ตั้งแต่ 83 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป พบว่าแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้ง 13 ด้านมีเปอร์เซ็นต์ของความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 50 ถึง 100 เปอร์เซ็นต์ และจำนวนข้อที่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 18 ถึง 20 ข้อ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองทั้ง 3 ครั้งมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ t - test ได้

ผลดังตาราง 3 - 15

ตาราง 3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
1	-2.055	4.329	4.063
6	-2.609	3.325	6.315
16	-2.953	6.543	7.368
52	2.899	3.782	4.539
65	1.424	3.386	3.175
79	3.189	5.397	5.163
85	2.567	4.485	8.582
103	2.744	3.454	5.421
119	1.628	3.500	5.547
122	6.113	4.885	9.549

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -2.953 ถึง 6.113 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 5 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 3 ข้อ และมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.325 ถึง 6.543 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.175 ถึง 9.549 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
2	-1.976	4.634	6.294
7	-1.976	3.592	5.397
25	5.793	4.739	6.434
34	1.818	4.993	7.257
44	4.896	4.121	8.848
80	2.236	6.198	8.430
87	3.512	3.503	10.580
97	1.894	4.219	6.925
104	3.267	4.056	9.127
125	2.172	3.739	6.298

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -1.976 ถึง 5.793 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 6 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 2 ข้อ และมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.503 ถึง 6.198 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.397 ถึง 10.580 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 5 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
8	-3.219	6.677	9.123
17	-3.376	5.340	13.106
26	5.841	6.015	14.795
35	5.579	8.408	11.259
60	6.663	5.530	15.969
66	5.613	8.258	16.216
72	4.155	6.029	7.690
88	7.045	7.379	14.498
111	2.953	5.497	8.632
117	5.484	7.321	13.092

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.376 ถึง 7.045 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.340 ถึง 8.408 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 8.632 ถึง 16.216 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านลักษณะทางกายภาพ จาก การทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
3	-2.405	5.192	10.453
9	-2.438	6.250	10.212
19	-3.287	6.848	14.210
28	5.758	4.953	13.671
37	2.019	5.130	4.589
54	4.724	5.596	8.983
73	2.005	5.338	5.989
81	6.232	5.995	14.300
90	5.877	5.791	13.491
106	5.096	5.422	7.693

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านลักษณะทางกายภาพ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.287 ถึง 6.232 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 3 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.953 ถึง 6.848 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.589 ถึง 14.300 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
20	-4.565	4.618	11.544
30	4.275	3.000	10.230
46	4.957	6.073	6.000
55	5.135	4.876	7.008
61	2.526	3.500	8.139
74	4.009	3.057	9.064
86	4.352	4.936	11.645
91	3.157	3.930	5.022
112	2.793	4.634	11.852
118	3.123	4.138	10.138

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.565 ถึง 5.135 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.000 ถึง 6.073 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.022 ถึง 11.852 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
18	-3.400	5.117	9.962
27	3.231	4.523	13.680
36	7.550	6.308	13.660
45	3.614	5.272	9.704
53	5.191	6.346	8.801
67	7.597	5.250	12.995
89	7.293	6.931	15.119
98	6.212	4.577	12.686
105	3.725	5.154	7.026
126	7.181	4.407	12.184

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่าจากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.400 ถึง 7.597 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.407 ถึง 6.931 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 7.026 ถึง 15.119 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
39	-4.346	4.607	4.649
47	3.319	4.066	4.488
56	4.658	5.547	8.132
62	3.531	3.365	9.375
75	4.309	4.077	12.093
82	5.561	3.579	11.255
92	4.035	2.125	6.147
99	5.283	3.278	8.982
113	5.498	6.603	15.250
127	5.956	5.814	16.032

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.346 ถึง 5.956 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.125 ถึง 6.603 เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกจากการทดลองครั้งที่ 2 ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปยกเว้นข้อที่ 92 ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 3 และผลการทดลองครั้งที่ 3 พบว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ

ตาราง 10 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งต้นด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
4	-3.206	6.017	9.936
10	-3.202	6.358	10.166
21	-1.930	3.791	4.188
29	2.797	5.156	7.345
40	4.403	4.134	7.114
68	2.481	7.430	9.915
83	3.831	8.308	10.339
107	2.864	4.880	9.348
120	0.912	4.193	12.584
128	2.843	5.018	8.833

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งต้นด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.206 ถึง 4.403 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 6 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 3 ข้อ และมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.791 ถึง 8.308 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.188 ถึง 12.584 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
11	-6.343	7.129	14.391
22	-4.290	7.048	16.482
30	5.299	6.692	15.218
41	6.667	6.254	13.884
48	5.009	5.313	10.062
69	6.150	5.288	9.033
76	8.694	5.895	13.468
93	8.262	5.578	17.000
100	4.672	5.519	13.389
114	5.605	2.499	12.474

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามโมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -6.343 ถึง 8.694 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.499 ถึง 7.129 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 9.033 ถึง 17.000 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
12	-4.097	4.506	11.827
63	4.250	4.849	11.141
70	7.676	5.894	13.913
77	4.486	4.630	11.419
94	4.893	5.722	10.564
101	4.672	4.450	8.991
108	3.724	4.502	6.948
115	3.852	5.095	8.250
121	5.353	4.457	12.729
129	4.503	4.437	9.453

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.097 ถึง 7.676 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.437 ถึง 5.894 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6.948 ถึง 13.913 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความซื่อสัตย์ จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
13	-5.419	3.525	7.611
31	3.120	5.410	8.878
42	5.015	3.939	13.181
49	4.162	6.160	12.392
57	5.257	3.008	5.508
71	3.905	3.255	11.294
78	3.575	3.686	7.339
95	5.652	6.432	6.339
123	7.231	4.882	13.503
130	5.099	3.753	6.803

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาซื่อสัตย์ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -5.419 ถึง 7.231 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 9 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 1 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.008 ถึง 6.432 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.508 ถึง 13.503 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
14	1.004	2.289	2.156
23	3.196	3.993	10.694
32	1.049	4.558	12.209
43	4.229	3.601	11.692
50	2.780	6.160	6.785
59	3.941	2.981	10.859
64	3.311	5.291	7.785
109	6.151	4.862	11.033
116	4.870	3.976	13.676
124	3.907	4.490	13.545

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.004 ถึง 6.151 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป และมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.289 ถึง 6.160 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.156 ถึง 13.676 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ ยกเว้นข้อ 14 มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป
จากการทดลองทั้ง 3 ครั้ง

ข้อ	t		
	การทดลองครั้งที่ 1	การทดลองครั้งที่ 2	การทดลองครั้งที่ 3
5	-3.585	4.284	8.837
15	-4.952	3.663	8.444
24	5.071	6.788	12.585
33	2.402	4.639	6.471
51	4.600	4.348	12.867
58	3.634	3.908	12.185
84	2.115	3.174	12.220
96	3.424	3.600	8.142
102	2.591	3.962	7.499
110	7.367	7.895	14.845

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ครั้งของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ปรากฏว่า จากการทดลองครั้งที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.952 ถึง 7.367 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้จำนวน 8 ข้อ ซึ่งเป็นข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีค่า t มากกว่า 1.960 ขึ้นไป มีค่าอำนาจจำแนกเป็นลบ 2 ข้อ ดังนั้นจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2 ผลการทดลองครั้งที่ 2 พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.174 ถึง 7.895 และผลการทดลองครั้งที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 6.471 ถึง 14.845 ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการทดลองครั้งที่ 2 และ 3 ปรากฏว่าเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t มากกว่า 2.358 ขึ้นไปทุกข้อ

ตอนที่ 3 การเสนอค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพ
แห่งตน จากการทดลองครั้งที่ 3

ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดของแบบสอบถาม ประกอบด้วยจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการทดลอง จำนวนข้อของแบบสอบถาม คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า
ความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์ของการกระจาย และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด ดัง
แสดงในตารางที่ 16

ตาราง 16 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน (ฉบับผู้
วิจัยสร้างขึ้น) จากการทดลองครั้งที่ 3

แบบสอบถาม	N	n	$\bar{X}$	S	CV(%)	r_{11}	SE _{meas}
X ₁	981	10	22.821	5.760	25.240	0.849**	±2.238
X ₂	981	10	25.743	4.699	18.254	0.737**	±2.410
X ₃	981	10	26.300	4.247	16.148	0.744**	±2.149
X ₄	981	10	28.190	3.916	13.891	0.631**	±2.379
X ₅	981	10	27.190	6.018	22.133	0.827**	±2.503
X ₆	981	10	28.374	3.849	13.565	0.679**	±2.181
X ₇	981	10	32.160	3.052	9.490	0.715**	±1.629
X ₈	981	10	28.796	4.328	15.049	0.720**	±2.290
X ₉	981	10	31.858	4.879	15.450	0.838**	±1.964
X ₁₀	981	10	30.858	4.252	13.779	0.765**	±2.061
X ₁₁	981	10	32.212	3.636	11.288	0.678**	±2.063
X ₁₂	981	10	27.566	4.381	15.893	0.693**	±2.427
X ₁₃	981	10	28.901	3.910	13.529	0.637**	±2.356
X _T	981	130	372.457	34.933	9.379	0.939	±8.649

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับ
ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 130 ข้อ ใช้เวลาสอบ 30 นาที เมื่อพิจารณาทั้งฉบับได้คะแนนเฉลี่ย
372.457 คะแนน จากคะแนนเต็ม 520 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 34.933
ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 9.379 ค่าความเชื่อมั่น 0.939 และค่าความคลาดเคลื่อน
มาตรฐานในการวัด ± 8.649 เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการ
กระจายมีค่าตั้งแต่ 9.490 ถึง 25.240 ในด้านที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำ

สุด และในด้านที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด ค่าความเชื่อมั่นของแบบ
 สอบถามมีค่าตั้งแต่ 0.631 ถึง 0.849 ในด้านที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และในกลุ่ม
 ที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ซึ่งทุกกลุ่มมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .01 และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมีค่าตั้งแต่ ± 1.629 ถึง ± 2.503 ในด้านที่
 7 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดต่ำสุด และในด้านที่ 12 มีค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุด
 ตาราง 17 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน (ฉบับแปล)
 จากการทดลองครั้งที่ 3

แบบสอบถาม	N	n	$\bar{X}$	S	CV(%)	r_t	SE _{meas}
X ₁	981	10	23.014	4.580	19.901	0.698**	± 2.517
X ₂	981	9	22.957	3.301	14.379	0.585**	± 2.127
X ₃	981	10	24.979	3.799	15.209	0.593**	± 2.424
X ₄	981	9	24.578	4.310	17.536	0.743**	± 2.185
X ₅	981	10	27.569	5.803	21.049	0.855**	± 2.210
X ₆	981	10	27.222	3.349	12.303	0.507**	± 2.351
X ₇	981	10	32.902	3.837	11.662	0.743**	± 1.945
X ₈	981	10	24.888	4.868	19.560	0.685**	± 2.732
X ₉	981	10	32.259	4.531	14.046	0.684**	± 2.547
X ₁₀	981	12	34.159	4.559	34.159	0.665**	± 2.639
X ₁₁	981	10	31.651	3.694	11.671	0.605**	± 2.322
X ₁₂	981	8	24.769	4.400	17.764	0.719**	± 2.332
X ₁₃	981	18	51.739	7.027	13.582	0.791**	± 3.212
X _T	981	136	378.578	36.258	9.577	0.906	± 11.116

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับ
 ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 136 ข้อ ใช้เวลาสอบ 35 นาที เมื่อพิจารณาทั้งฉบับได้คะแนนเฉลี่ย
 378.578 คะแนน จากคะแนนเต็ม 544 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 36.258
 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 9.577 ค่าความเชื่อมั่น 0.906 และค่าความคลาดเคลื่อน
 ในการวัด ± 11.116 เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายมีค่าตั้ง
 ตั้งแต่ 11.662 ถึง 34.240 ในด้านที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และใน
 ด้านที่ 10 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าตั้ง

แต่ 0.507 ถึง 0.855 ในด้านที่ 6 มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และในกลุ่มที่ 5 มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ซึ่งทุกกลุ่มมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมีค่าตั้งแต่ + 1.945 ถึง + 2.732 ในด้านที่ 7 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดต่ำสุด และในด้านที่ 8 มีค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุด

ตอนที่ 4 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำผลการทดลองครั้งที่ 3 ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน โดยใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนแต่ละด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามของ มาร์ช และโอเนล มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามทั้ง 13 ด้าน ได้ผลดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน จากการทดลองครั้งที่ 3

แบบสอบถาม	ค่าสถิติพื้นฐาน (ฉบับผู้วิจัยสร้าง)			ค่าสถิติพื้นฐาน (ฉบับแปล)			r _{xy}
	n	$\bar{X}$	S	n	$\bar{Y}$	S	
X ₁	10	22.820	5.760	10	23.014	4.580	.403**
X ₂	10	25.743	4.699	9	22.957	3.301	.295**
X ₃	10	26.300	4.247	10	24.979	3.799	.247**
X ₄	10	28.190	3.916	9	24.578	4.310	.232**
X ₅	10	27.190	6.018	10	27.569	5.803	.267**
X ₆	10	28.374	3.849	10	27.222	3.349	.209**
X ₇	10	32.160	3.052	10	32.902	3.837	.201**
X ₈	10	28.796	4.328	10	24.888	4.868	.225**
X ₉	10	31.579	4.879	10	32.259	4.531	.296**
X ₁₀	10	30.858	4.252	12	34.159	4.559	.398**
X ₁₁	10	32.212	3.636	10	31.651	3.694	.281**
X ₁₂	10	27.566	4.381	8	24.769	4.400	.284**
X ₁₃	10	28.901	3.910	18	51.739	7.027	.219**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนประกอบด้วย 13 ด้าน ฉบับผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละ 10 ข้อ ฉบับผู้วิจัยสร้าง ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 22.820 ถึง 32.212 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 3.052 ถึง 6.018 สำหรับแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับแปล ประกอบด้วย 13 ด้าน มีจำนวนข้อตั้งแต่ 8 ข้อ ถึง 18 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 22.957 ถึง 51.739 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 3.301 ถึง 7.027 เมื่อนำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับผู้วิจัยสร้างและฉบับแปลมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พบว่าทั้ง 13 ด้าน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในแต่ละด้านตั้งแต่ 0.201 ถึง 0.403 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้านแสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

ตอนที่ 5 เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน จำนวน 981 คน มาสร้างเกณฑ์ปกติในรูปแบบของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) จำแนกรวมเป็นรายด้าน และทั้งฉบับดังแสดงในตาราง 19 -20

ตาราง 19 เกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนในแต่ละด้าน

คะแนน ดิบ	คะแนนที่ปกติ						
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
40	78	76	80	78	70	81	66
39	77	74	78	75	69	79	64
38	76	72	76	73	67	76	61
37	74	71	73	70	66	73	58
36	72	68	71	68	64	71	55
35	70	66	68	66	63	68	53
34	69	64	66	64	61	65	50
33	67	62	64	61	59	63	47
32	65	60	62	59	58	60	45
31	64	58	60	57	56	57	42
30	62	56	58	54	54	54	39
29	60	54	56	52	53	52	37
28	59	52	54	49	51	49	34
27	57	50	51	47	50	46	31

ตาราง 19 (ต่อ)

คะแนน ดิบ	คะแนนที่ปกติ						
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
26	55	48	49	44	48	43	29
25	54	46	46	42	46	41	26
24	52	44	44	39	45	38	23
23	50	42	42	37	43	35	20
22	48	39	40	35	42	33	18
21	47	37	38	33	40	30	15
20	45	35	35	30	38	27	12
19	43	33	33	28	37	25	10
18	42	31	31	25	36	21	7*
17	40	31	29	23	34	18	4*
16	38	29	27	21	32	16*	2*
15	37	27	24	19*	31	14*	-
14	35	25	22	16*	29	11*	-
13	33	23	20*	14*	28	8*	-
12	32	21	18*	12*	26	5*	-
11	30	19	16*	9*	24*	3*	-
10	28	17*	13*	7*	23*	-	-
9	27*	15*	11*	4*	21*	-	-
8	25*	13*	9*	2*	20*	-	-
7	23*	11*	7*	-	18*	-	-
6	22*	9*	5*	-	17*	-	-
5	20*	6*	2*	-	15*	-	-
4	18*	4*	-	-	14*	-	-
3	16*	2*	-	-	12*	-	-
2	15*	-	-	-	11*	-	-
1	13*	-	-	-	9*	-	-
0	12*	-	-	-	7*	-	-
$\bar{X}$	22.821	25.743	26.300	28.190	27.190	28.374	32.160
S	5.721	4.699	4.247	3.916	6.018	3.849	3.052
r _{ii}	0.849	0.737	0.744	0.631	0.827	0.679	0.715

ตาราง 19 (ต่อ)

คะแนน ดิบ	คะแนนที่ปกติ					
	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}
40	74	68	70	70	77	81
39	72	66	68	67	75	79
38	70	63	66	65	73	72
37	68	61	64	62	70	69
36	66	59	61	60	68	67
35	64	56	59	57	66	65
34	61	54	57	54	64	63
33	59	52	54	52	62	60
32	57	50	52	49	60	58
31	55	48	50	46	57	55
30	53	46	48	44	55	53
29	50	44	46	41	53	51
28	48	42	43	39	50	48
27	46	40	41	36	48	46
26	44	38	39	34	46	43
25	42	36	37	31	44	41
24	39	33	35	29	42	39
23	37	31	32	27	39	37
22	35	29	30	24	37	34
21	33	27	28	22	35	32
20	31	25	26	19	33	29
19	29	23	24	16	31	27
18	27	21	21	14	29	25
17	24	19	19	11*	27	22
16	22	17	17	9*	25	20
15	20*	14	14	6*	22	18*
14	18*	12*	12	4*	20	16*

ตาราง 19 (ต่อ)

คะแนน	คะแนนที่ปกติ					
	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}
13	16*	10*	10	1*	18	14*
12	13*	8*	8*	-	16	11*
11	11*	6*	6*	-	14	9*
10	9*	4*	4*	-	11	6*
9	7*	2*	2*	-	9*	4*
8	5*	-	-	-	7*	2*
7	3*	-	-	-	5*	-
6	-	-	-	-	3*	-
5	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-
0	-	-	-	-	-	-
$\bar{X}$	28.796	31.579	30.858	32.212	27.656	28.901
S	4.328	4.879	4.252	3.636	4.381	3.910
r_n	0.720	0.838	0.765	0.678	0.693	0.637

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบสอบถาม
มโนภาพแห่งตนในรูปคะแนนที่ปกติ มีพิสัย ดังนี้

ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ อยู่ระหว่าง T_{12} ถึง T_{78}

ด้านความสามารถทางภาษา อยู่ระหว่าง T_2 ถึง T_{76}

ด้านความสามารถทางวิชาการ อยู่ระหว่าง T_2 ถึง T_{80}

ด้านลักษณะทางกายภาพ อยู่ระหว่าง T_2 ถึง T_{78}

ด้านความสามารถทางร่างกาย อยู่ระหว่าง T_7 ถึง T_{70}

ด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ อยู่ระหว่าง T₃ ถึง

T₈₁

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน อยู่ระหว่าง T₂ ถึง T₆₆

ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ อยู่ระหว่าง T₃ ถึง T₇₁

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อยู่ระหว่าง T₂ ถึง T₆₈

ด้านศาสนา หรือคุณค่าทางจิตใจ อยู่ระหว่าง T₂ ถึง T₇₀

ด้านความซื่อสัตย์ อยู่ระหว่าง T₁ ถึง T₇₀

ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ อยู่ระหว่าง T₃ ถึง T₇₇

ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป อยู่ระหว่าง T₂ ถึง T₈₁

ตาราง 20 เกณฑ์ปกติของคะแนนแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
209	0*	269-271	19	332-334	38	394-397	57
210-212	1*	272-275	20	335-337	39	398-400	58
213-215	2*	276-278	21	338-341	40	401-403	59
216-219	3*	279-281	22	342-344	41	404-407	60
220-222	4*	282-285	23	345-347	42	408-410	61
223-225	5	286-288	24	348-350	43	411-413	62
226-229	6	289-291	25	351-354	44	414-416	63
230-232	7	292-295	26	355-357	45	417-420	64
233-235	8	296-298	27	358-360	46	421-423	65
236-238	9	299-301	28	361-364	47	424-426	66
239-242	10	302-304	29	365-367	48	427-429	67
243-245	11	305-308	30	368-370	49	430-433	68
246-248	12	309-311	31	371-374	50	434-436	69
249-252	13	312-315	32	375-377	51	437-439	70
253-255	14	316-318	33	378-380	52	440-442	71
256-259	15	319-321	34	381-384	53	443-445	72
260-262	16	322-324	35	385-387	54	446-449	73
263-265	17	325-327	36	388-390	55	450-452	74
266-268	18	328-331	37	391-393	56	453-455	75

ตาราง 20 (ต่อ)

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
456-459	76	473-475	81*	489-491	86*	505-508	91*
460-462	77	476-478	82*	492-495	87*	509-511	92*
463-465	78	479-482	83*	496-498	88*	512-514	93*
466-469	79	483-485	84*	499-501	89*	515-518	94*
470-472	80	486-488	85*	502-504	90*	519-520	95*

* ส่วนที่ขยาย

$$\bar{X} = 372.457$$

$$S = 34.933$$

$$r_{tt} = 0.939$$

จากตาราง 20 พบว่าเกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมีในภาพแท่งตนในรูปคะแนน
ที่ปกติมีพิสัยตั้งแต่ T_0 ถึง T_{95}

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน คือ ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นและค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ ระดับจังหวัดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 15 โรงเรียน 25 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 981 คน โดยได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการแบ่ง(Strata) และใช้ห้องเรียน เป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling Unit) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือครั้งที่ 1 จำนวน 217 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 227 คน และใช้ในการทดสอบเพื่อหาคุณภาพของเกณฑ์ปกติ จำนวน 981 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะคำถามเป็นข้อความที่เป็นเหตุการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวัน และเรื่องทั่ว ๆ ไป แบบสอบถามมี 13 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ จำนวน 130 ข้อ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่างที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. อธิบายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบสอบถาม

4. อธิบายให้นักเรียนที่ทำแบบสอบถามเข้าใจวิธีการทำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน และวิธีการตอบก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มทำแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามไปทดลองครั้งที่ 1 กับนักเรียน เพื่อปรับปรุงและคัดเลือกแบบสอบถาม

5.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและแก้ไขแล้วไปทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเพื่อคัดเลือกข้อที่ดี

5.3 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วจากการทดลองครั้งที่ 2 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างครั้งที่ 3 เพื่อตรวจสอบคุณภาพและหาเกณฑ์ปกติ โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ครั้ง ดังนี้

5.3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5.3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับแปล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้งเว้นระยะห่าง 2 สัปดาห์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 13 ด้าน

1.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -2.953 ถึง 6.113 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 5 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 5 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.325 ถึง 6.543 และ 3.175 ถึง 9.549 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

1.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -1.976 ถึง 5.793 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 6 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 4 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.503 ถึง 6.198 และ 5.397 ถึง 10.580 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$

1.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.376 ถึง 7.045

ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 8 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 2 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.340 ถึง 8.408 และ 8.632 ถึง 16.216 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านลักษณะทางกายภาพ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.287 ถึง 6.232 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 7 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 3 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.953 ถึง 6.848 และ 4.589 ถึง 14.300 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.565 ถึง 5.135 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.000 ถึง 6.073 และ 5.022 ถึง 11.852 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.400 ถึง 7.597 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.407 ถึง 6.931 และ 7.026 ถึง 15.199 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.346 ถึง 5.956 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.125 ถึง 6.603 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไขจำนวน 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.649 ถึง 16.032 ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -3.206 ถึง 4.403 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 6 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 4 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2

และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.791 ถึง 8.308 และ 4.188 ถึง 12.584 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.9 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -6.343 ถึง 8.694 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 8 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 2 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.499 ถึง 7.129 และ 9.033 ถึง 17.000 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.10 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่างานจิตใจ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.097 ถึง 7.676 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.437 ถึง 5.894 และ 6.948 ถึง 13.913 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.11 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความซื่อสัตย์ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -5.419 ถึง 7.231 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 1 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.008 ถึง 6.432 และ 5.508 ถึง 13.503 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.12 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.004 ถึง 6.151 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 8 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 2 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.286 ถึง 6.160 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 9 ข้อ และปรับปรุงแก้ไขจำนวน 1 ข้อ และการทดลองครั้งที่ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.156 ถึง 13.676 เป็นแบบสอบถามที่มีอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 9 ข้อ และมีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ

1.13 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป พบว่าการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -4.952 ถึง 7.367 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ 8 ข้อ และปรับปรุงแก้ไข 2 ข้อ การทดลองครั้งที่ 2 และ 3 แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.174 ถึง 7.895 และ 6.471 ถึง 14.845 ตามลำดับ ทุกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน ที่ได้จากการทดลองครั้งที่ 3 จำนวนโดยใช้สูตร α - Coefficient ซึ่งแบ่งเป็น 2 ฉบับ คือ

2.1 แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.939 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.631 ถึง 0.849 ทุกด้านเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับแปล มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.906 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.507 ถึง 0.855 ทุกด้านเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน หากค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการเทียบความสัมพันธ์โดยการนำคะแนนรวมแต่ละด้านของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนของมาร์ชและโอนีส มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ได้จากการทดลองครั้งที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.201 ถึง 0.403 ซึ่งทุกด้านมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ระดับ .01

4. เกณฑ์ปกติ (Norms) ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติของแบบสอบถามในรูปคะแนนที่ปกติ โดยแยกเป็นด้านและทั้งฉบับ ปรากฏว่า

ด้านที่ 1 มโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ มีพิสัยตั้งแต่ T_{12} ถึง T_{78} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 1 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 2 มโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางภาษา มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{78} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 3 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 3 มโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านวิชาการ มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{80} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 8 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 4 มโนภาพแห่งตนด้านลักษณะทางกายภาพ มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{78} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 2 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 5 มโนภาพแห่งตนด้านความสามารถทางร่างกาย มีพิสัยตั้งแต่ T_3 ถึง T_{81} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 1 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 6 มโนภาพแห่งตนด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือด้านความคิดสร้างสรรค์ มีพิสัยตั้งแต่ T_3 ถึง T_{81} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 11 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 7 มโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{66} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 16 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 8 มโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีพิสัยตั้งแต่ T_3 ถึง T_{84} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 7 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 9 มโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{68} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 9 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 10 มโนภาพแห่งตนด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{70} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 9 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 11 มโนภาพแห่งตนด้านความซื่อสัตย์ มีพิสัยตั้งแต่ T_1 ถึง T_{70} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 13 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 12 มโนภาพแห่งตนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ มีพิสัยตั้งแต่ T_3 ถึง T_{77} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 6 ถึง 40 คะแนน

ด้านที่ 13 มโนภาพแห่งตนด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป มีพิสัยตั้งแต่ T_2 ถึง T_{81} มีคะแนนดิบตั้งแต่ 8 ถึง 40 คะแนน

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับมีพิสัยตั้งแต่ T_0 ถึง T_{95} คะแนนดิบใช้ตั้งแต่ 209 ถึง 520

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดลองครั้งที่ 1 แบบสอบถามจำนวน 247 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ -6.343 ถึง 8.694 ผลการวิเคราะห์ในครั้งนี้พบว่าช่วงค่าอำนาจจำแนกกระจายมาก ค่าที่ได้ในบางข้อไม่ดี บางข้อติดลบ มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ ซึ่งถือว่าใช้ไม่ได้สาเหตุเนื่องจากการเป็นการทดลองครั้งแรกแบบสอบถามยังไม่ผ่านการวิเคราะห์มาก่อน อาจเกิดความบกพร่อง ภาษาที่ใช้กำกวมข้อความอ่านแล้วสับสน หรือบ่งชี้ในด้านดีหรือไม่ดีเด่นชัดเกินไป แบบสอบถามมีจำนวนมากอาจทำให้ผู้สอบเบื่อหน่าย หลังการวิเคราะห์แล้วผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีคุณภาพดี คือ มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ มีค่า t ตั้งแต่ 1.960 ขึ้นไป และคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงเรียงตามลำดับและปรับปรุงแก้ไขข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อรวบรวมเป็นแบบสอบถามฉบับใหม่ เพื่อใช้ในการทดลองครั้งที่ 2 หลังจากทดลองครั้งที่ 2 แล้ว พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ -2.125 ถึง 8.408 ถึงแม้ว่าแบบสอบถามจะได้รับการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 มาแล้วแต่ก็ยังมีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำ แต่ส่วน

ใหญ่จะมีค่าอำนาจจำแนกสูงขึ้นทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างใหม่ หรือปรับปรุงแบบสอบถามมาแล้ว หลังจากวิเคราะห์แล้วผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีคุณภาพดี คือ มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือมีค่า t ตั้งแต่ 2.358 ขึ้นไป แล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงเรียงตามลำดับ และปรับปรุงแบบสอบถามจำนวน 2 ข้อเพื่อให้ได้แบบสอบถามจำนวนด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งฉบับจำนวน 130 ข้อ เพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 3 หลังจากการทดลองครั้งที่ 3 แล้วได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.156 ถึง 17.000 มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำนวน 1 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ค่าอำนาจจำแนกส่วนใหญ่สูงกว่าการทดลองครั้งที่ 2 ทั้งนี้เพราะได้ผ่านการปรับปรุงและคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีคุณภาพสูงอยู่แล้ว และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้มีจำนวนมากขึ้นทำให้ค่าอำนาจจำแนกดีขึ้น ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้นี้มีความใกล้เคียงและสอดคล้องกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ สร้างโดย ศิลปชัย รูปสุวรรณ (2538 : 168) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.36 ถึง 17.42 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำสร้างโดย ชมภู พิงธรรม (2526 : 63) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.64 ถึง 16.31 และแบบทดสอบ วัดบุคลิกภาพเป็นครู สร้างโดย ณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์ (2530 : 106) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 2.040 ถึง 18.160 จึงกล่าวได้ว่าแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ใช้ได้และสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) จากการทดลองครั้งที่ 3 พบว่าแบบสอบถามจำนวน 130 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับ 0.939 และในแต่ละด้านมีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.631 ถึง 0.849 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่สูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตัวแบบสอบถามที่ใช้ในการทดลองครั้งที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคุณภาพคำถามมีความชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ที่กล่าวไว้ว่า ถ้าตัวข้อสอบชัดเจน คำสั่งข้อสอบชัดเจน ก็จะช่วยทำให้ความเชื่อมั่นของข้อสอบสูงขึ้น (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. 2522 : 189) เมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกจะเห็นได้ว่า ค่า t ครั้งที่ 3 สูง และไม่ติดลบ จึงส่งผลให้ค่าความเชื่อมั่นครั้งที่ 3 สูงขึ้น ดังที่ อนันต์ ศรีโสภา กล่าวว่า หากได้ค่าอำนาจจำแนกติดลบหรือต่ำก็ทำให้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่ำลงด้วย (อนันต์ ศรีโสภา. 2525 : 221) จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นใกล้เคียงกับ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตาม

แนวทฤษฎีของ เมอร์เรย์ สร้างโดย ศิลป์ชัย รูปสุวรรณ (2538 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ 0.953 ความเชื่อมั่นรายกลุ่มมีค่าตั้งแต่ 0.729 ถึง 0.881 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ความเป็นทหาร สร้างโดย นงเยาว์ พึ่งพา (2529 : 115) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.925 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบในแต่ละด้านมีค่าตั้งแต่ 0.711 ถึง 0.822 แบบ ทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ สร้างโดย วีรวรรณ สุจริต (2532 : 67) ได้ค่าความ เชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.929 ความเชื่อมั่นรายด้านมีตั้งแต่ 0.755 ถึง 0.868 ดังนั้น แบบสอบ ถามมโนภาพแห่งตนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงมีค่าความเชื่อมั่นสูงพอเชื่อถือได้ถ้ายึดเกณฑ์ของ เอกเคน (ศิลป์ชัย รูปสุวรรณ. 2528 : 169 ; อ้างอิงมาจาก Aiken. 1989 : 78) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ความ เชื่อมั่นควรมากกว่า 0.85 จึงเชื่อถือได้

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยการนำคะแนนรวมแต่ละด้านของแบบ สอบถามมโนภาพแห่งตนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นกับแบบสอบถามของ มาร์ช และโอนีล ที่ได้จากการ ทดลองครั้งที่ 3 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.201 ถึง 0.403 ความ เที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแต่ละด้านมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่ได้ไม่สูงนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากแบบสอบถามมีจำนวนมาก จึงทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายไม่ตั้งใจ ทำแบบสอบถาม จึงทำให้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไม่สูง นัก

4. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของทีปกติ (Normalized T-Score) เพื่อใช้เปรียบเทียบ ระดับมโนภาพแห่งตน จากคะแนนดิบของแบบสอบถามทั้งฉบับ เนื่องจากการกระจายของ คะแนนไม่ครอบคลุมทุกช่วง การสร้างเกณฑ์ปกติจึงต้องขยายขอบเขตคะแนนดิบในบางช่วง คะแนน

การประเมินผลการทดสอบ ถ้าต้องการทราบระดับมโนภาพแห่งตนของนักเรียนเป็นราย กลุ่มว่าสูงต่ำเพียงใด ให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 53)

ตั้งแต่ T_{65} และสูงกว่า แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนสูงมาก

ตั้งแต่ $T_{55} - T_{65}$ แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนสูง

ตั้งแต่ $T_{45} - T_{55}$ แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนปานกลาง

เฉพาะ T_{50} แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนในระดับกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ $T_{35} - T_{45}$ แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนต่ำ

ตั้งแต่ T_{35} และต่ำกว่า แปลว่า มีมโนภาพแห่งตนต่ำมาก

ถ้าผู้ได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ ตั้งแต่ T_{35} , T_{45} , T_{55} และ T_{65} ให้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มถัดไปเสมอ

ดังนั้นเมื่อใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนวัดกับนักเรียน จะต้องนำมาเทียบกับเกณฑ์ปกติแล้วจึงจะตัดสินใจได้ว่านักเรียนผู้นั้นมีมโนภาพแห่งตนอยู่ในระดับใดตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำแบบสอบถามไปใช้วัดมโนภาพแห่งตนของนักเรียนเพื่อใช้วินิจฉัยสำหรับเป็นแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาภาพแห่งตน อันจะเป็นประโยชน์แก่ นักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการช่วยตัดสินใจ หรือแนะแนวในการเลือกเรียนหรือการเลือกอาชีพ

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดพัทลุง ดังนั้นในการนำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่แตกต่างกันออกไป จึงควรรหาเกณฑ์ปกติใหม่สำหรับการแปลผลคะแนนของกลุ่มด้วย

3. ควรจะศึกษาความเที่ยงตรงในรูปแบบอื่น เช่น วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ วิธีกลุ่มรูขั้ว เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของมโนภาพแห่งตนให้มีความมั่นใจมากขึ้น

4. หากแบบสอบถามมีจำนวนมากควรแบ่งแบบสอบถามออกเป็นตอน ๆ เพื่อไม่ให้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ เทียนตระกูล. ผลของการสอนทักษะกีฬาที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
อัสสำเนา.
- จรัส อุ่ณฐิติวัฒน์. การรับรู้สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวในวิชาคณิตศาสตร์ของ
นักเรียนที่มีมีโนภาพเกี่ยวกับตนและแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ต่างกัน. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัสสำเนา.
- ฉันทนา ภาคบงกช. "ปัญหาและกลวิธีการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต," เอกสาร
ประกอบการเรียนวิชาประถม 514. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ชมพู พึ่งธรรม. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัสสำเนา.
- ชวาล แพร่ดีกุล. คู่มือดำเนินการสอบแบบทดสอบมาตรฐานความถนัดทางการเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- ณรงค์ฤทธิ์ อิศรัตน์. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัสสำเนา.
- เด่นดวง วราเวทย์. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเน้นทฤษฎีการพิจารณาเหตุผล-อารมณ์
เพื่อปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์ จังหวัด
อุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.
อัสสำเนา.
- นนุช โรจนเลิศ. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัสสำเนา.
- นงเยาว์ พึ่งพา. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัสสำเนา
- นันทวัล อันทะชัย. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพ
กับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง
โรงเรียนมัธยมศึกษาชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัสสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัสสำเนา.

- บึงอร เสดนนท์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง "ตน" อย่างที่คิดว่าตนเป็นและ "ตน" อย่างที่คิดอยากจะเป็นของนักเรียนวัยรุ่นอายุ 13-16 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระโขนง จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2512. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2512. อัดสำเนา.
- ผ่องศรี อิ่มสอน. การสร้างมโนภาพแห่งตนโดยการอ่านหนังสือของนักเรียนวัยรุ่นหญิง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. 382 หน้า
- พรรณทิพย์ เกภะนันท์. "อัตมโนภาพ," ประมวลบทความทางจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2517.
- พรรณณี (ชูทัย) เจนจิต. "อัตมโนทัศน์," เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยา พื้นฐานเพื่อการแนะแนว. เล่ม 1. หน่วยที่ 4. กรุงเทพฯ : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- รัตนา ไกรสีหนาท. การศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์สุขภาพจิตและความพึงพอใจในงานของพยาบาลวิชาชีพกับพยาบาลเทคนิค. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- รุ่งนภา ทิฆะ. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายในตน-นอกตน และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2522.
- วิรวรรณ สุจรีต. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นแพทย์ของนักศึกษาแพทย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ศิลปชัย รูปสุวรรณ. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตาทแนวทฤษฎีของ เมอร์เรย์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- สมชัย ชินะตระกูล. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งกัปเกี่ยวกับตน ความเชื่อแบบฝังใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

- สมศรี ฉัตรวัฒนา. การสร้างแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ชินพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียนกับความรูสึก รับผิดชอบและมโนภาพแห่งตน. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- सानิต รัตติญญ. การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามการ รับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก้าวร้าวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- สิทธิโชค วรรณสันติกุล. การศึกษามโนภาพแห่งตน ความแตกต่างระหว่างตน ความเข้าใจ ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 92. กรุงเทพฯ : หน่วยการศึกษานิเทศกรรมกรมการฝึกหัดครู, 2511.
- สุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2519.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา.
โครงการตำรา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, พิษณุโลก, 2522.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศึกษาพร, 2526.
- อนันต์ ศรีโสภา. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- อำไพ ศรีพิพัฒน์. "ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง," ครุศาสตร์. 2(3) : 5 - 6 ; สิงหาคม - พฤศจิกายน 2515.
- อุทัย เพชรช่วย. "อัตมโนทัศน์ของผู้เรียน ตัวแปรสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการเรียน," มิตรครู. 27 : 45 - 48 ; ธันวาคม 2528.
- เอนกกุล กริแสง. จิตวิทยาการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2521. อัดสำเนา.
- ..... . "จดหมายถึงเพื่อนครู," มิตรครู. 4 : 44 - 45 ; กุมภาพันธ์ 2529.
- Ausubel, David P. and Floyed G. Robinson. School Learning. New York : Holt, Rinehart and Winson, Inc., 1969.

- Jersild, Arthur T. In Search of Self. New York : Teacher College, Columbia University, 1966.
- _____. The Psychology of Adolescence. New York : McMillan Company, Inc., 1963.
- Kando, Thomas M. Social Interaction. New York : The C.V. Mosley Company, St. Louis, 1977.
- Kendler, Howard H. Basic Psychology. New York : Appleton Century Crofts, 1963.
- Lindzey, Gardner and Hall Calvin. Theories of Personality : Primary Source and Research. New York : John Wiley and Sons, 1965.
- Marsh, H.W. "Relationships Among Dimensions of Self-Attribution, Dimension of Self-Concept and Academic Achievements," Journal of Educational Psychology. 76 : 1291-1308 ; 1984.
- _____. "Confirmatory Factor Analysis of Multitrait-Multimethod data : The Construct Validation of Multidimensional Self - Concept Responses," Journal of Personality. 58 : 661 - 692 ; 1990.
- _____. Self-Description Questionnaire II : Manual and Research Monograph. San Antonio, Cal : The Psychological Corporation, 1990.
- Marsh, H.W., and R. O'Neel. "Self Description Questionnaire III (SDQ III) The Construct Validity of Multidimensional Self - Concept Ratings by Late - Adolescents," Journal of Educational Measurement. 21 : 153 - 174 ; 1984.
- Marsh, H.W. J.W. Parker. and I.D. Smith. "Pre-Adolescent Self - Concept : Its Relation to Self-Concept as Inferred by Teacher and to Academic Ability," British Journal of Educational Psychology. 53 : 60 - 78 ; 1983.
- Marsh, H.W., J.D. Relich. and I.D. Smith. "Self-Concept : The Construct Validity of Interpretations Based Upon the SDQ," Journal of Personality and Social Psychology. 45 : 173 - 187 ; 1983.
- Marsh, H.W. and I.D. Smith. "Multitrait - Multimethod Analysis of two Self - Concept Instruments," Journal of Educational Psychology. 74 : 430 - 440 ; 1982.
- Mcdonald, Angus. "Differences Between High Ability Underachieving Student and High Ability Achieving Students in Relation to Self - Concept, Anxiety, and Lateral Dominance," Dissertation Abstracts. 26 : 200-A ; July, 1965.

- Montemeyer, Raymond and Mavin Eisen. "The Development of Self - Concept from Childhood to Adolescence," Developmental Psychology. 13(14) : 314 - 319 ; 1977.
- Piers, Ellen V. and Dale E. Harris. "Age and Other Correlates of Self - Concept in Children," Journal of Educational Psychology. 55 : 2 ; April, 1964.
- Rogers, Carl R. Client-Centered Therapy. Boston : Houghton Mifflin C., 1951.
- Shavelson, R.J. and R. Bolus. "Self-Concept : The Interplay of Theory and Methods," Journal of Educational Psychology. 74 : 3 - 17 ; 1982.
- Shavelson, R.J., J.J. Hubner. and G.C. Stanton. "Self-Concept : Validation of Construct Interpretation," Review of Educational Research_. 46 : 407 - 441 ; 1976.
- Stake, J.E. "Development and Validation of The Six-Factor Self - Concept Scale for Adults," Educational and Psychological Measurement. 54 : 56 - 72 ; 1994.
- Strang, Ruth. The Adolescence Views Himself. New York : McGraw - Hill, 1957.
- Wolman, Benjamin B. Dictionary of Behavioral Science. New York : McMillan Company, 1973.
- Wylie, Ruth C. Handbook of Personality Theory and Research. Chicago : Rand McNally Company, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

คู่มือการดำเนินการสอบแบบสอบถามโนภาพแห่งตน

ความหมายของมโนภาพแห่งตน

มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งได้จากการประเมินคุณลักษณะของตนเองในด้านต่าง ๆ จำนวน 13 ด้าน คือ

1. ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ ความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ รวมทั้งการร่วมกิจกรรมทางด้านคณิตศาสตร์

2. ด้านความสามารถทางภาษา หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการเรียน การอ่าน การพูด และการแสดงความสามารถของตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเกี่ยวกับการใช้ภาษา

3. ด้านความสามารถด้านวิชาการ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจ ความสนใจด้านการศึกษาและการเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ

4. ด้านลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างและลักษณะโดยส่วนรวมของตนเอง เช่น ลักษณะท่าทาง การแสดงออก การพูดจาและรูปร่างหน้าตา

5. ด้านความสามารถทางร่างกาย หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับทักษะ ความสามารถและความอดทนทางด้านกีฬา กรีฑา เกม และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย

6. ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการอธิบายวิธีการหลีกเลี่ยง ป้องกันแก้ไขเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ และความสามารถในการคิดปรับปรุง ออกแบบ ต่อเติม ดัดแปลง ความคิดเห็นหรือสิ่งของในแง่มุมต่าง ๆ อันเป็นการคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่

7. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองในการยอมรับ เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่น่านิยมของเพื่อนเพศเดียวกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันได้โดยง่าย

8. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านการเป็นที่ยอมรับ เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่น่านิยมของเพื่อนต่างเพศ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้โดยง่าย

9. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของ

นักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ปกครอง การเป็นที่ชื่นชอบของผู้ปกครอง และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง

10. ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับศาสนา ความสนใจด้านศาสนา รวมทั้งการร่วมกิจกรรมทางศาสนา และการเกรงกลัวต่อการกระทำความผิด ความมีจิตใจอ่อนโยนและความปรารถนาให้คนอื่นเป็นสุข

11. ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งต่อหน้าและลับหลังและตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา และใจ

12. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความอดทน ความคงที่ของอารมณ์ ความมีจิตใจหนักแน่น ไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ

13. ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถของตน ความเชื่อมั่นในตนเอง การยอมรับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ความพอใจในสถานภาพของตนเองที่เป็นอยู่

ความมุ่งหมายของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการสอบวัดมโนภาพแห่งตนของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดพัทลุง ว่ามีมโนภาพแห่งตนอยู่ในระดับใด อันจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์แนะแนว และผู้ปกครอง เพื่อใช้ในการปรับและพัฒนา มโนภาพแห่งตนของนักเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวของนักเรียน

โครงสร้างของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ลักษณะคำถามเป็นแบบข้อความ ใช้วัดความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ประสบในชีวิตประจำวัน และเรื่องทั่วไป แต่ละข้อความมีให้เลือก 4 ระดับ การตรวจให้คะแนนจะเป็น 1,2,3 และ 4 มีจำนวน 130 ข้อ ซึ่งแยกวัดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 1,6,16,52,65,79, 85,103,119,122
2. ด้านความสามารถทางภาษา จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 2,7,25,34,44,80,87, 97,104,125
3. ด้านความสามารถด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 8,17,26, 35, 60,

66,88,111,117

4. ด้านลักษณะทางกายภาพ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 3,9,19,28,37,54,73,81, 90,106

5. ด้านความสามารถทางร่างกาย จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 20,38,46,55,61,74, 86,91,112,118

6. ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 18,27,36,45,53,67,89,98,105,120

7. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 39,47, 56,62, 75,82,92,99,113,127

8. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 4,10,21,29,40, 68,83,107,120,128

9. ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 11,22,30,41,48,69, 76,93,100,114

10. ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 12,63,70,77,94, 101,108,115,121,129

11. ด้านความซื่อสัตย์ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 13,31,42, 49,57,71, 78,95, 123,130

12. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 14,23,32,43,50,59, 64,109,116,124

13. ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 5,15,24,33,51,58, 84,96,102,110

การพัฒนาแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ดำเนินการทดลองและปรับปรุงแก้ไขติดต่อกัน 3 ครั้ง ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2539 ถึงเดือนมิถุนายน 2539 จึงสำเร็จตามต้องการ ดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1 ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 217 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของคะแนนเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ -6.343 ถึง 8.694 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อความบางข้อที่มีปัญหา คัดเลือกไว้ 210 ข้อ สำหรับใช้ทดลองครั้งที่ 2

การทดลองครั้งที่ 2 ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างใหม่ จำนวน 227 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของคะแนนเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 2.125 ถึง 8.408 แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่ถึงเกณฑ์ไว้จำนวน 130 ข้อ สำหรับใช้

ทดลองครั้งที่ 3

การทดลองครั้งที่ 3 ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 981 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกของคะแนนเป็นรายข้อตั้งแต่ 2.156 ถึง 17.000 และได้ค่าสถิติพื้นฐานและคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตารางค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	N	n	$\bar{X}$	S	CV(%)	r_{tt}	SE _{meas}
X ₁	981	10	22.821	5.760	25.240	0.849**	±2.238
X ₂	981	10	25.743	4.699	18.254	0.737**	±2.410
X ₃	981	10	26.300	4.247	16.148	0.744**	±2.149
X ₄	981	10	28.190	3.916	13.891	0.631**	±2.379
X ₅	981	10	27.190	6.018	22.133	0.827**	±2.503
X ₆	981	10	28.374	3.849	13.565	0.679**	±2.181
X ₇	981	10	32.160	3.052	9.490	0.715**	±1.629
X ₈	981	10	28.796	4.328	15.049	0.720**	±2.290
X ₉	981	10	31.858	4.879	15.450	0.838**	±1.964
X ₁₀	981	10	30.858	4.252	13.779	0.765**	±2.061
X ₁₁	981	10	32.212	3.636	11.288	0.678**	±2.063
X ₁₂	981	10	27.566	4.381	15.893	0.693**	±2.427
X ₁₃	981	10	28.901	3.910	13.529	0.637**	±2.356
X _T	981	130	372.457	34.933	9.379	0.939	±8.649

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่าแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน ฉบับผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 130 ข้อ ใช้เวลาสอบ 30 นาที เมื่อพิจารณาทั้งฉบับได้คะแนนเฉลี่ย 372.457 คะแนน จากคะแนนเต็ม 520 คะแนน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 34.933 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 9.379 ค่าความเชื่อมั่น 0.939 และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัด ± 8.649 เมื่อวิเคราะห์ในแต่ละด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายมีค่าตั้งแต่ 9.490 ถึง 25.240 ในด้านที่ 7 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด และในด้านที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าตั้งแต่ 0.631 ถึง

0.849 ในด้านที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นต่ำสุด และในกลุ่มที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด ซึ่งทุกกลุ่มมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดมีค่าตั้งแต่ ± 1.629 ถึง ± 2.503 ในด้านที่ 7 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการวัดต่ำสุด และในด้านที่ 12 มีค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุด

2. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถาม

ตารางค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน

แบบสอบถาม	ค่าสถิติพื้นฐาน (ฉบับผู้วิจัยสร้าง)			ค่าสถิติพื้นฐาน (ฉบับแปล)			r_{xy}
	n	$\bar{X}$	S	n	$\bar{Y}$	S	
X ₁	10	22.820	5.760	10	23.014	4.580	.403**
X ₂	10	25.743	4.699	9	22.957	3.301	.295**
X ₃	10	26.300	4.247	10	24.979	3.799	.247**
X ₄	10	28.190	3.916	9	24.578	4.310	.232**
X ₅	10	27.190	6.018	10	27.569	5.803	.267**
X ₆	10	28.374	3.849	10	27.222	3.349	.209**
X ₇	10	32.160	3.052	10	32.902	3.837	.201**
X ₈	10	28.796	4.328	10	24.888	4.0868	.225**
X ₉	10	31.579	4.879	10	32.259	4.531	.296**
X ₁₀	10	30.858	4.252	12	34.159	4.559	.398**
X ₁₁	10	32.212	3.636	10	31.651	3.694	.281**
X ₁₂	10	27.566	4.381	8	24.769	4.400	.284**
X ₁₃	10	28.901	3.910	18	51.739	7.027	.219**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนประกอบด้วย 13 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ฉบับผู้วิจัยสร้าง ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 22.820 ถึง 32.212 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 3.052 ถึง 6.018 สำหรับฉบับแปล ประกอบด้วย 13 ด้าน มีจำนวนข้อตั้งแต่ 8 ข้อ ถึง 18 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 22.957 ถึง 51.739 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ 3.301 ถึง 7.027 เมื่อนำแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนฉบับผู้วิจัยสร้าง และฉบับแปลมาหาค่าสัมประสิทธิ์พบว่าทั้ง 13 ด้าน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในแต่ละด้านตั้งแต่ 0.201 ถึง 0.403 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกด้าน แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น สามระยะคือ การเตรียมตัวก่อนเก็บข้อมูล วิธีปฏิบัติขณะเก็บข้อมูล และเมื่อเก็บข้อมูลเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนเก็บข้อมูล ควรปฏิบัติดังนี้

1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้ทำแบบสอบถามทราบวัตถุประสงค์ของการทำแบบสอบถาม

1.2 เตรียมสถานที่ให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน กับผู้ช่วย 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถาม ให้มีจำนวนมากกว่าประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลต้องศึกษาคำชี้แจง วิธีทำแบบสอบถามเหล่านี้อีกครั้งหนึ่งก่อน เพื่อให้อ่านคำชี้แจง การเก็บข้อมูลได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล ปฏิบัติดังนี้

2.1 พูดย้ำคำชี้แจงให้ผู้ทำแบบสอบถาม ให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำแบบสอบถามอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจงรายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบสอบถามทุกฉบับ ผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลต้องชี้แจงจำกัดเฉพาะเท่าที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายตัวอย่าง และวิธีตอบแบบสอบถามให้ผู้ทำแบบสอบถามเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคนและอย่างให้ผู้เข้าทำแบบสอบถามลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำเมื่อบอกให้ทำพร้อมทั้งจับเวลา

3. วิธีปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้ทำแบบสอบถามวางดินสอหรือปากกาหยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบสอบถาม

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้ทำแบบสอบถามออกจากห้อง ผู้ดำเนินการเก็บข้อมูลควรกล่าวคำชมเชยนักเรียนที่พยายามตั้งใจทำแบบสอบถามเป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

วิธีการตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนน ยึดหลักดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่ข้อความ เป็นบวก

ให้ 4 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นจริง

- ให้ 3 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นค่อนข้างจริง
- ให้ 2 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นค่อนข้างเท็จ
- ให้ 1 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเท็จ

2. ในกรณีที่ข้อความเป็นลบ

- ให้ 1 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นจริง
- ให้ 2 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นค่อนข้างจริง
- ให้ 3 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นค่อนข้างเท็จ
- ให้ 4 คะแนน สำหรับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเท็จ

ข้อความทางลบ ประกอบด้วย ข้อ 4,5,6,14,21,25,29,37,39,40,45,52,53,
55,62,64,72,73,84,85,96,99,102,103,107

เกณฑ์ปกติของแบบสอบถาม

คะแนนปกตินี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติ มีจำนวน 981 คน คะแนนเกณฑ์ปกตินี้ เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score)

เกณฑ์ปกติของแบบสอบถามโนภาพแห่งตนในแต่ละด้าน

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ						
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
40	78	76	80	78	70	81	66
39	77	74	78	75	69	79	64
38	76	72	76	73	67	76	61
37	74	71	73	70	66	73	58
36	72	68	71	68	64	71	55
35	70	66	68	66	63	68	53
34	69	64	66	64	61	65	50
33	67	62	64	61	59	63	47
32	65	60	62	59	58	60	45
31	64	58	60	57	56	57	42
30	62	56	58	54	54	54	39
29	60	54	56	52	53	52	37
28	59	52	54	49	51	49	34
27	57	50	51	47	50	46	31
26	55	48	49	44	48	43	29
25	54	46	46	42	46	41	26
24	52	44	44	39	45	38	23
23	50	42	42	37	43	35	20
22	48	39	40	35	42	33	18
21	47	37	38	33	40	30	15
20	45	35	35	30	38	27	12
19	43	33	33	28	37	25	10
18	42	31	31	25	36	21	7*

คแนนตียบ	คะแนนทีปกติ						
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
17	40	31	29	23	34	18	4
16	38	29	27	21	32	16*	2*
15	37	27	24	19*	31	14*	-
14	35	25	22	16*	29	11*	-
13	33	23	20*	14*	28	8 *	-
12	32	21	18*	12*	26	5*	-
11	30	19	16*	9*	24*	3 *	-
10	28	17*	13*	7*	23*	-	-
9	27*	15*	11*	4*	21*	-	-
8	25*	13*	9*	2*	20*	-	-
7	23*	11*	7*	-	18*	-	-
6	22*	9 *	5*	-	17*	-	-
5	20*	6*	2*	-	15*	-	-
4	18*	4*	-	-	14*	-	-
3	16*	2*	-	-	12*	-	-
2	15*	-	-	-	11*	-	-
1	13*	-	-	-	9*	-	-
0	12*	-	-	-	7*	-	-
$\bar{X}$	22.821	25.743	26.300	28.190	27.190	28.374	32.160
S	5.721	4.699	4.247	3.916	6.018	3.849	3.052
r _{tt}	0.849	0.737	0.744	0.631	0.827	0.679	0.715

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ					
	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}
40	74	68	70	70	77	81
39	72	66	68	67	75	79
38	70	63	66	65	73	72
37	68	61	64	62	70	69
36	66	59	61	60	68	67
35	64	56	59	57	66	65
34	61	54	57	54	64	63
33	59	52	54	52	62	60
32	57	50	52	49	60	58
31	55	48	50	46	57	55
30	53	46	48	44	55	53
29	50	44	46	41	53	51
28	48	42	43	39	50	48
27	46	40	41	36	48	46
26	44	38	39	34	46	43
25	42	36	37	31	44	41
24	39	33	35	29	42	39
23	37	31	32	27	39	37
22	35	29	30	24	37	34
21	33	27	28	22	35	32
20	31	25	26	19	33	29
19	29	23	24	16	31	27
18	27	21	21	14	29	25

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ						
	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	
17	24	19	19	11*	27	22	
16	22	17	17	9*	25	20	
15	20*	14	14	6*	22	18*	
14	18*	12*	12	4*	20	16*	
13	16*	10*	10	1*	18	14*	
12	13*	8*	8*	-	16	11*	
11	11*	6*	6*	-	14	9*	
10	9*	4*	4*	-	11	6*	
9	7*	2*	2*	-	9*	4*	
8	5*	-	-	-	7*	2*	
7	3*	-	-	-	5*	-	
6	-	-	-	-	3*	-	
5	-	-	-	-	-	-	
4	-	-	-	-	-	-	
3	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	-	
1	-	-	-	-	-	-	
0	-	-	-	-	-	-	
$\bar{X}$	28.796	31.579	30.858	32.212	27.565	28.901	
S	4.328	4.879	4.252	3.636	4.381	3.910	
r_{tt}	0.720	0.838	0.765	0.678	0.693	0.637	

ตารางเกณฑ์ปกติของคะแนนแบบสอบถามโนภาพแห่งตน

คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T	คะแนนดิบ	T
209	0*	286-288	24	365-367	48	443-445	72
210-212	1*	289-291	25	368-370	49	446-449	73
213-215	2*	292-295	26	371-374	50	450-452	74
216-219	3*	296-298	27	375-377	51	453-455	75
220-222	4*	299-301	28	378-380	52	456-459	76
223-225	5	302-304	29	381-384	53	460-462	77
226-229	6	305-308	30	385-387	54	463-465	78
230-232	7	309-311	31	388-390	55	466-469	79
233-235	8	312-315	32	391-393	56	470-472	80
236-238	9	316-318	33	394-397	57	473-475	81*
239-242	10	319-321	34	398-400	58	476-478	82*
243-245	11	322-324	35	401-403	59	479-482	83*
246-248	12	325-327	36	404-407	60	483-485	84*
249-252	13	328-331	37	408-410	61	486-488	85*
253-255	14	332-334	38	411-413	62	489-491	86*
256-259	15	335-337	39	414-416	63	492-495	87*
260-262	16	338-341	40	417-420	64	496-498	88*
263-265	17	342-344	41	421-423	65	499-501	89*
266-268	18	345-347	42	424-426	66	502-504	90*
269-271	19	348-350	43	427-429	67	505-508	91*
272-275	20	351-354	44	430-433	68	509-511	92*
276-278	21	355-357	45	434-436	69	512-514	93*
279-281	22	358-360	46	437-439	70	515-518	94*
282-285	23	361-364	47	440-442	71	519-520	95*

* ส่วนที่ขยาย

$$\bar{X} = 372.457$$

$$S = 34.933$$

$$r_{tt} = 0.939$$

เกณฑ์ปกติของแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนในรูปคะแนนที่ปกติมีพิสัย ดังนี้

ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์	อยู่ระหว่าง	T_{12}	ถึง	T_{78}
ด้านความสามารถทางภาษา	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{78}
ด้านความสามารถทางวิชาการ	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{80}
ด้านลักษณะทางกายภาพ	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{78}
ด้านความสามารถทางร่างกาย	อยู่ระหว่าง	T_7	ถึง	T_{70}
ด้านความสามารถด้านการแก้ปัญหาและ ความคิดสร้างสรรค์	อยู่ระหว่าง	T_3	ถึง	T_{81}
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{66}
ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ	อยู่ระหว่าง	T_3	ถึง	T_{84}
ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{68}
ด้านศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{70}
ด้านความซื่อสัตย์	อยู่ระหว่าง	T_1	ถึง	T_{70}
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	อยู่ระหว่าง	T_3	ถึง	T_{77}
ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป	อยู่ระหว่าง	T_2	ถึง	T_{81}
แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนทั้งฉบับ	อยู่ระหว่าง	T_0	ถึง	T_{95}

การประเมินผลการทดสอบ ถ้าต้องการทราบระดับมโนภาพแห่งตนของนักเรียนเป็น

รายกลุ่มสูงต่ำเพียงใดให้พิจารณาดังนี้ (ชวาล แพรัตนกุล. 2520 : 53)

ตั้งแต่	T_{65}	และสูงกว่า	แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนสูง
ตั้งแต่	$T_{55} - T_{65}$		แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนสูง
ตั้งแต่	$T_{45} - T_{55}$		แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนปานกลาง
เฉพาะ	T_{50}		แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนในระดับปานกลาง
ตั้งแต่	$T_{35} - T_{45}$		แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนต่ำ
ตั้งแต่	T_{35}	และต่ำกว่า	แปลว่า	มีมโนภาพแห่งตนต่ำมาก

ถ้าผู้ได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T_{35} , T_{45} , T_{55} และ T_{65} ให้เลื่อนไปอยู่ในกลุ่ม

ถัดไปเสมอ

ดังนั้นเมื่อใช้แบบสอบถามมโนภาพแห่งตนวัดกับนักเรียน จะต้องนำมาเทียบกับ
เกณฑ์ปกติแล้วตัดสินใจได้ว่านักเรียนผู้นั้นมีบุคลิกภาพด้านความต้องการอยู่ในระดับใดตามที่
เกณฑ์กำหนด

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามคุณภาพแห่งตนฉบับผู้วิจัยสร้าง
และฉบับแปล

แบบสอบถามโนภาพแห่งตน (ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน หลังจากอ่านในแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก และไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
0	ข้าพเจ้าเป็นคนตกใจง่าย	/			
00	ข้าพเจ้ามีร่างกายแข็งแรง		/		
000	ข้าพเจ้าเป็นคนมีชื่อเสียงในโรงเรียน				/

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
1	ข้าพเจ้าทำการบ้านคณิตศาสตร์ถูกหมดทุกครั้ง.....				
2	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาทางภาษามากกว่าด้านอื่น.....				
3	ข้าพเจ้ามีบุคลิกลักษณะดี.....				
4	เพื่อนต่างเพศไม่มีใครชอบข้าพเจ้า.....				
5	ข้าพเจ้ารู้สึกว่ข้าพเจ้าทำอะไรไม่ค่อยประสบความสำเร็จ.....				
6	ข้าพเจ้าเบื่อวิชาคณิตศาสตร์.....				
7	ข้าพเจ้าชอบเขียนเรื่องสั้น.....				
8	ข้าพเจ้าเรียนทุกวิชาได้ดี.....				
9	ข้าพเจ้ามีฝีมือพรณผ่องใส.....				
10	ข้าพเจ้าปรับตัวเข้ากับเพื่อนต่างเพศได้ดี.....				
11	พ่อแม่พอใจในความสามารถของข้าพเจ้า.....				
12	เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้าจะรวมกิจกรรมทางศาสนา.....				
13	ข้าพเจ้าไม่ใช่อำนาจของตนในทางที่ผิด.....				
14	ข้าพเจ้าเป็นคนวิตกกังวล เมื่อมีการสอบ.....				
15	ข้าพเจ้าพอใจในความสามารถของตนเอง.....				
16	ข้าพเจ้าชอบแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์.....				
17	ข้าพเจ้าชอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้อื่น.....				
18	ข้าพเจ้าสามารถใช้เศษวัสดุมาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ได้อย่างอื่นได้.....				
19	ข้าพเจ้ายืน เดิน นั่ง ได้สง่างาม.....				
20	เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้ามักจะเล่นเกมหรือกีฬาเสมอ.....				
21	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม.....				
22	ข้าพเจ้าเป็นคนเก่งของพ่อแม่.....				
23	เมื่อมีผู้แสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้ง ข้าพเจ้าอดทนฟังจนจบก่อนที่จะโต้แย้ง.....				
24	ข้าพเจ้าภูมิใจที่สามารถฟังตนเองได้.....				
25	ข้าพเจ้านั่งหลับในการเรียนภาษา.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
26	ข้าพเจ้าได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ เมื่อทำ งานด้านกิจกรรมวิชาการ				
27	เมื่อมีปัญหาขัดแย้งภายในกลุ่มข้าพเจ้าจะเป็น คนแก้ไขปัญหา				
28	ข้าพเจ้าเป็นคนกระปรี้กระเปร่า				
29	ข้าพเจ้าจะเป็นคนสุดท้ายที่เพื่อนต่างเพศเลือก เข้าร่วมทำงานด้วย				
30	พ่อแม่ภาคภูมิใจที่ข้าพเจ้าสามารถพึ่งตนเองได้				
31	ข้าพเจ้ารักษาความลับของเพื่อนได้ดี				
32	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มื่ออารมณ์หนักแน่น				
33	ข้าพเจ้าเป็นคนกล้าตัดสินใจทำอะไรทั้งที่รู้ว่า เสี่ยงอันตราย				
34	ข้าพเจ้ามักเลือกทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ ภาษา ก่อน				
35	ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้รับความไว้วางใจให้ทำงาน ด้านวิชาการ				
36	ข้าพเจ้าชอบค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติม ด้วยตนเองอยู่เสมอ				
37	ข้าพเจ้าเป็นคนขี้อาย				
38	แม้จะเหนื่อยเพียงใด ข้าพเจ้าก็มีความอดทน ในการเล่นกีฬา				
39	ข้าพเจ้ามักอภิจณาเพื่อนเพศเดียวกัน เมื่อเพื่อน ได้รับคำชมเชย				
40	ข้าพเจ้ามีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนต่างเพศอยู่เสมอ				
41	ข้าพเจ้าเป็นคนดีของพ่อแม่				
42	ข้าพเจ้ารักษาคำมั่นสัญญาไม่บิดพลิ้ว				
43	ข้าพเจ้าอดกลั้นอารมณ์ได้ดี				
44	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือได้เร็ว				
45	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้ไม่สู้ปัญหา				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
45	ข้าพเจ้านึกท้อแท้ไม่สู้ปัญหา				
46	ข้าพเจ้าสามารถวิ่งทางไกลได้ครั้งละหลาย ๆ กิโลเมตร				
47	ข้าพเจ้านึกชอบตอนเมื่อได้พูดคุยกับเพื่อนเพศ เดียวกัน				
48	ข้าพเจ้าเป็นคนสำคัญของครอบครัว				
49	เมื่อข้าพเจ้าตั้งใจทำงานแล้วจะต้องทำให้ได้ดัง ที่ตั้งใจไว้				
50	เมื่อเวลาโกรธข้าพเจ้าจะเก็บความรู้สึกไม่ให้ใครรู้				
51	ข้าพเจ้ามีนิสัยกล้าพูดกล้าแสดงออก				
52	ข้าพเจ้ามักจะสอบไม่ผ่านในวิชาคณิตศาสตร์				
53	ข้าพเจ้าไม่เคยแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง				
54	ข้าพเจ้ามักทักทายพูดคุยกับผู้อื่นได้เสมอ				
55	ข้าพเจ้านึกท้อแท้ในการฝึกซ้อมกีฬา				
56	ข้าพเจ้ามีความจริงใจกับเพื่อนเพศเดียวกัน				
57	ข้าพเจ้านึกไม่สบายใจเมื่อรู้ว่าตนทำผิด				
58	ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการเรียน				
59	ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ไกลเกลี่ยเมื่อเพื่อน ๆ มีความ ขัดแย้งกัน				
60	ข้าพเจ้าตั้งใจทำกิจกรรมด้านวิชาการเมื่อได้รับ มอบหมาย				
61	ข้าพเจ้าเป็นนักกีฬาที่ดีของโรงเรียน.....				
62	ข้าพเจ้ามีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนเพศเดียวกันเสมอ				
63	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือผู้ที่ประสบกับปัญหาหรือ ความทุกข์				
64	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความมั่นใจ				
65	คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ง่ายกว่าวิชาอื่น				
66	ข้าพเจ้าสนใจทำกิจกรรมด้านวิชาการ				
67	ข้าพเจ้าใช้ความคิดใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา				
68	ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศเป็นอย่างดี				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
69	ข้าพเจ้ามีความสนิทสนมกับพ่อแม่เป็นอย่างมาก				
70	ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อผู้อื่นเดือดร้อน				
71	ข้าพเจ้าไม่เคยหลอกลวงผู้อื่น				
72	ข้าพเจ้าไม่มีความสามารถในการทำงานด้านวิชาการให้บรรลุผลได้				
73	ข้าพเจ้ากังวลใจเรื่องรูปร่างหน้าตาของข้าพเจ้า				
74	ข้าพเจ้าออกกำลังได้ครั้งละนาน ๆ				
75	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันได้ดี				
76	พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า				
77	เมื่อเห็นคนแก่, เด็กและคนพิการข้ามถนนข้าพเจ้าจะเข้าไปช่วยเหลือ				
78	การคดโกงเป็นสิ่งที่ไม่ดีสำหรับข้าพเจ้า				
79	ข้าพเจ้าสนใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์มากกว่าวิชาอื่น				
80	ข้าพเจ้าสนใจด้านภาษามานานแล้ว				
81	ข้าพเจ้าพูดจาสุภาพกับทุกคน				
82	ข้าพเจ้ามีสัมพันธภาพกับเพื่อนเพศเดียวกันเป็นอย่างดี				
83	ข้าพเจ้ามีความจริงใจกับเพื่อนต่างเพศ				
84	ข้าพเจ้าทำต้อได้ง่ายเมื่อพบอุปสรรค				
85	ข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์				
86	ข้าพเจ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอ				
87	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนด้านภาษา				
88	ข้าพเจ้าสามารถดำเนินกิจกรรมด้านวิชาการไปสู่เป้าหมายได้				
89	ข้าพเจ้าพยายามหาวิธีแก้ไขปัญหาใหม่ ๆ เสมอเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ				
90	ข้าพเจ้าเป็นคนคล่องแคล่วว่องไว				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
91	ข้าพเจ้ารู้สึกชอบวิชาพลศึกษามากกว่า วิชาอื่น ๆ				
92	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นเมื่อมีเพื่อนเพศเดียวไปด้วย				
93	พ่อแม่ภาคภูมิใจในตัวข้าพเจ้า				
94	ข้าพเจ้าเคร่งครัดต่อการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา				
95	ข้าพเจ้าไม่เคยพูดโกหก				
96	ข้าพเจ้าไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง				
97	เมื่อมีการสอบ ข้าพเจ้ามีความมั่นใจว่าข้าพเจ้าจะ ได้คะแนนวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาสูงกว่าคนอื่น				
98	ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา				
99	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันได้ยาก				
100	ข้าพเจ้ารู้สึกที่พ่อแม่เข้าใจในตัวข้าพเจ้า.....				
101	ข้าพเจ้าชอบบริจาคเงินหรือสิ่งของให้กับผู้ยากไร้				
102	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองมีปมด้อย				
103	ข้าพเจ้าทำคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ได้น้อย				
104	วิชาด้านภาษามีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจเนื้อหา วิชาอื่น ๆ ดีขึ้น				
105	ข้าพเจ้าซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้ อยู่เสมอ				
106	ข้าพเจ้าไม่ชอบอยู่เฉย ๆ โดยไม่ทำอะไร				
107	ข้าพเจ้ามักเข้ากับเพศตรงข้ามได้ยาก				
108	ข้าพเจ้าชอบความสงบ				
109	ข้าพเจ้าได้เตียงด้วยเหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์				
110	ข้าพเจ้ามั่นใจในการกระทำของตนเอง				
111	ข้าพเจ้าพอใจในผลการเรียนของตนเอง				
112	ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬา				
113	เพื่อน ๆ เพศเดียวกันกับข้าพเจ้ามักเลือกให้ ข้าพเจ้าทำงานด้วย				
114	ข้าพเจ้าได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่บ่อย ๆ				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
115	ข้าพเจ้ารู้สึกสงสารสัตว์ที่ถูกทำร้าย				
116	ข้าพเจ้าเป็นมีเหตุผล				
117	ข้าพเจ้าประสบผลสำเร็จในการทำกิจกรรมด้าน วิชาการเสมอ				
118	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้เล่นกีฬา				
119	เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้ามักคิดเกมส์คณิตศาสตร์				
120	เพื่อนต่างเพศมักเลือกข้าพเจ้าให้ร่วมทำงานด้วย				
121	ข้าพเจ้ายึดถือคนที่มีคุณธรรมเป็นแบบอย่าง				
122	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างเต็มที่				
123	ข้าพเจ้าจะประพฤติปฏิบัติตามที่พูดไว้เสมอ				
124	ข้าพเจ้าเป็นคนใจเย็น				
125	ข้าพเจ้าชอบอ่านคำกลอน				
126	ข้าพเจ้าจะแก้ไขความผิดพลาดด้วยตนเอง				
127	เพื่อน ๆ เพศเดียวกันยอมรับความสามารถ ของข้าพเจ้า				
128	ข้าพเจ้าเป็นที่ชื่นชอบของเพศตรงข้าม				
129	เมื่อมีโอกาสข้าพเจ้าจะร่วมกิจกรรมด้านการกุศล				
130	ข้าพเจ้าไม่ขโมยของผู้อื่น				

แบบสอบถามโนภาพแห่งตน (ฉบับแปล)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน หลังจากอ่านในแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก และไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
0	ข้าพเจ้าเป็นคนขี้กลัว.....				/
00	ข้าพเจ้ามีร่างกายอ่อนแอ		/		
000	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เป็นคนมีชื่อเสียง	/			

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
1	ข้าพเจ้าพบว่าปัญหาคณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และท้าทาย.....				
2	พ่อแม่ของข้าพเจ้าไม่ได้เป็นคนที่เคร่งในศาสนา				
3	ข้าพเจ้าเป็นคนนับถือตนเองมาก.....				
4	บางครั้งข้าพเจ้าจำเป็นต้องพูดโกหกเพื่อไม่ให้เกิด ความอับอาย.....				
5	ข้าพเจ้าได้รับความสนใจจากเพศตรงข้ามเป็นอันมาก.....				
6	ข้าพเจ้ามีปัญหาในการเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น ของตนออกมา.....				
7	ข้าพเจ้าค่อนข้างที่จะเป็นคนใจเย็นและไม่เคร่งเครียด.....				
8	ข้าพเจ้ามีความเห็นไม่ตรงกับพ่อแม่เมื่อข้าพเจ้ามีอายุ มากขึ้น.....				
9	ข้าพเจ้าสนุกกับการทำงานด้านวิชาการ				
10	ปัญหาที่แก้ไม่ได้กวนข้าพเจ้าก็แก้ไม่ได้.....				
11	ข้าพเจ้ามีรูปร่างหน้าตาดี.....				
12	ข้าพเจ้ามีเพื่อนเพศเดียวกันน้อยมาก.....				
13	ข้าพเจ้าเป็นนักกีฬาที่ดี.....				
14	ข้าพเจ้ารู้สึกลังเลที่จะเลือกเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับ คณิตศาสตร์.....				
15	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความเชื่อและศรัทธาในศาสนา.....				
16	โดยทั่วไปข้าพเจ้าขาดความมั่นใจในตนเอง.....				
17	ทุกคนวางใจในตัวข้าพเจ้าได้เสมอ.....				
18	การพบเพศตรงข้ามที่ข้าพเจ้าชอบเป็นเรื่องลำบากใจ.....				
19	ข้าพเจ้าสามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....				
20	ข้าพเจ้าเป็นคนที่วิตกกังวลมาก.....				
21	ถ้ามีลูกข้าพเจ้าจะเลี้ยงลูกให้เหมือนกับพ่อแม่ที่ เลี้ยงดูข้าพเจ้า.....				
22	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนหลายวิชา.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
23	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการรวบรวมแนวคิดที่ต่างจากคนอื่น.....				
24	ข้าพเจ้าเป็นคนน่าเกลียด.....				
25	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจที่จะพูดกับเพื่อนเพศเดียวกัน.....				
26	ข้าพเจ้ารู้สึกเคอะเขินและไม่มีความสามารถในการเข้าร่วมเล่นกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกาย.....				
27	ข้าพเจ้าเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าวิชาอื่น.....				
28	ความเลื่อมใสในศาสนามีอิทธิพลต่อปรัชญาชีวิตของข้าพเจ้าน้อยมาก.....				
29	ข้าพเจ้าเป็นคนยอมรับตนเอง.....				
30	ความซื่อสัตย์ไม่ใช่สิ่งสำคัญสำหรับข้าพเจ้า.....				
31	ข้าพเจ้ามีเพื่อนต่างเพศมากมาย.....				
32	ข้าพเจ้ามีความรู้ด้านคำศัพท์น้อยมาก.....				
33	ส่วนใหญ่ข้าพเจ้ามีความสุข.....				
34	ข้าพเจ้ากับพ่อแม่มีข้อขัดแย้งกันมาก.....				
35	ข้าพเจ้าชอบวิชาต่าง ๆ เกือบทุกวิชา.....				
36	ข้าพเจ้าอยากจะมีจินตนาการและความคิดริเริ่มให้มากกว่านี้.....				
37	ข้าพเจ้ามีรูปร่างที่สวยงาม.....				
38	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันได้น้อย.....				
39	ข้าพเจ้ามีมานะและอดทนในกิจกรรมกีฬาและการออกกำลังกาย.....				
40	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคณิตศาสตร์ไม่เหมาะกับข้าพเจ้า.....				
41	ศาสนาและคุณค่าทางจิตใจทำให้ชีวิตข้าพเจ้าดีขึ้นและมีความสุขมากขึ้นกว่าเดิม.....				
42	ข้าพเจ้าเป็นคนไม่นับถือตนเอง.....				
43	ข้าพเจ้ามักพูดความจริงเป็นส่วนใหญ่.....				
44	เพื่อนของข้าพเจ้าส่วนใหญ่จะเข้ากับเพื่อนเพศตรงข้ามได้ดีกว่าข้าพเจ้า.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
45	ข้าพเจ้าเป็นนักอ่านหนังสือตัวยง.....				
46	ข้าพเจ้าเป็นคนที่กังวลมาก.....				
47	พ่อแม่ของข้าพเจ้ามีความทุกข์หรือรู้สึกผิดหวัง ในการกระทำของข้าพเจ้าเสมอ.....				
48	ข้าพเจ้ามีปัญหาในหลายวิชา (เรียนไม่ดี หลายวิชา).....				
49	ข้าพเจ้าชอบค้นหาแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ ปัญหาต่าง ๆ.....				
50	มีหลายสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ของข้าพเจ้า.....				
51	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนเพศเดียวกันได้ง่าย.....				
52	ข้าพเจ้าไม่ชอบกีฬาและการออกกำลังกาย.....				
53	ข้าพเจ้าเก่งวิชาคณิตศาสตร์.....				
54	ศาสนาและคุณค่าทางจิตใจเป็นแนวทางซึ่งข้าพเจ้า ใช้ปฏิบัติในชีวิต				
55	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในตนเองมาก.....				
56	บางครั้งข้าพเจ้าจะหยิบสิ่งที่ไม่ได้เป็นของข้าพเจ้า มาเป็นของตน.....				
57	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจที่จะพูดคุยกับเพศตรงข้าม.....				
58	ข้าพเจ้าทำคะแนนได้ไม่ดีในแบบทดสอบความ สามารถด้านเหตุผลทางภาษา.....				
59	ข้าพเจ้าไม่ค่อยรู้สึกวุ่นวายตัวเองเก็บกด.....				
60	ข้าพเจ้ามองเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ คล้ายคลึง กับพ่อแม่.....				
61	ข้าพเจ้าเก่งหลายวิชา.....				
62	ข้าพเจ้าไม่เก่งด้านการแก้ปัญหา.....				
63	ข้าพเจ้ามีน้ำหนักตัวพอดี (ไม่อ้วนหรือผอม เกินไป).....				
64	เพื่อน ๆ เพศเดียวกันมองว่าข้าพเจ้าเป็นคนน่าเบื่อ.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
65	ข้าพเจ้ามีพลังในการเล่นกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกายสูง.....				
66	ข้าพเจ้ามีปัญหาในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่มีพื้นฐานคณิตศาสตร์.....				
67	พัฒนาการอย่างต่อเนื่องของคุณค่าและของศาสนาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับข้าพเจ้า.....				
68	ข้าพเจ้ามีความคิดเกี่ยวกับตนเองดีมาก.....				
69	ข้าพเจ้าไม่ใช่คนขี้โกง.....				
70	ข้าพเจ้าเป็นคนขี้อายเมื่ออยู่กับเพศตรงข้าม.....				
71	เมื่อเปรียบเทียบกับคนส่วนใหญ่ข้าพเจ้าสามารถใช้ทักษะด้านภาษาได้ดี.....				
72	ข้าพเจ้าค่อนข้างจะคิดมาก, เครียดและกระวนกระวายใจ.....				
73	พ่อแม่ไม่ค่อยไวใจข้าพเจ้า.....				
74	ข้าพเจ้าไม่สนใจวิชาต่าง ๆ เลย.....				
75	ข้าพเจ้าชอบใช้ความคิดมาก.....				
76	ข้าพเจ้าไม่ชอบรูปร่างลักษณะของตัวเองเลย.....				
77	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในหลายกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เพศเดียวกัน.....				
78	ข้าพเจ้าไม่ใช่คนเก่งในการทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถทางร่างกายและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ.....				
79	ข้าพเจ้าเรียนคณิตศาสตร์ได้ดีเสมอ.....				
80	ข้าพเจ้าไม่ค่อยจะนั่งสมาธิหรือสวดมนต์เลย.....				
81	ข้าพเจ้ามักจะทำแต่สิ่งที่ไม่สำคัญ.....				
82	การทุจริตเป็นความผิดที่ไม่รุนแรง.....				
83	ข้าพเจ้าสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้ง่าย.....				
84	ข้าพเจ้ามักจะต้องอ่านหนังสือหลายเที่ยวจึงจะเข้าใจ.....				
85	ข้าพเจ้ามักจะไม่กังวลกับสิ่งใดมากนัก.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้าง จริง	ค่อนข้าง เท็จ	เท็จ
86	พ่อแม่เลี้ยงดูข้าพเจ้าด้วยความยุติธรรมเมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าเป็นเด็ก.....				
87	ข้าพเจ้ามักเรียนวิชาต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว.....				
88	ข้าพเจ้าไม่ใช่เป็นคนที่มีความคิดและกระทำที่แปลกใหม่.....				
89	ข้าพเจ้ามีใบหน้าที่สวยงาม.....				
90	เพื่อน ๆ เพศเดียวกันชอบข้าพเจ้าไม่ก็คน.....				
91	ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬาและกิจกรรมที่ต้องใช้กำลัง.....				
92	ข้าพเจ้าไม่เคยทำคะแนนแบบทดสอบคณิตศาสตร์ด้านเหตุผลได้ดี.....				
93	การเคร่งในศาสนาและคุณธรรมทำให้ข้าพเจ้าเป็นคนดีขึ้นกว่าเดิม.....				
94	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ดี.....				
95	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์มากคนหนึ่ง.....				
96	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าควรติดต่อกับเพื่อนต่างเพศไม่เหมาะสม.....				
97	ข้าพเจ้าเสนอความคิดเห็นของตนเองได้ดี.....				
98	ข้าพเจ้ามักจะซึมเศร้าจำเป็นต้องพูดกับพ่อแม่.....				
99	ข้าพเจ้ามักจะลำบากใจเมื่อจะพูดกับพ่อแม่.....				
100	ข้าพเจ้าเกลียดวิชาต่าง ๆ หลายวิชา.....				
101	ข้าพเจ้าเป็นนักจินตนาการคนหนึ่ง.....				
102	ข้าพเจ้าอยากเป็นคนมีเสน่ห์ในเรื่องรูปร่างมากกว่านี้.....				
103	ข้าพเจ้าเป็นที่นิยมของเพื่อน ๆ เพศเดียวกัน.....				
104	ข้าพเจ้าไม่เก่งด้านกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกาย.....				
105	ที่โรงเรียนเพื่อน ๆ มักจะขอให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือในวิชาคณิตศาสตร์.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
106	ข้าพเจ้าไม่เชื่อเรื่องสวรรค์นรกและเชื่อว่าไม่มีอะไรเหนือกว่ามนุษย์เรา.....				
107	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองไม่ดีเลย.....				
108	ข้าพเจ้ารู้สึกเฉย ๆ ต่อการโง่การโง่บทรอบใดที่ไม่มีใครจับได้.....				
109	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกสบายใจเมื่อเพื่อนต่างเพศชอบพอข้าพเจ้า.....				
110	ในโรงเรียนข้าพเจ้ามีปัญหาเรื่องการอ่านมากกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ.....				
111	ข้าพเจ้าพยายามมองโลกในแง่ดี.....				
112	พ่อแม่เข้าใจในตัวข้าพเจ้า.....				
113	ข้าพเจ้าทำคะแนนได้ดีในทุก ๆ วิชา.....				
114	ข้าพเจ้าไม่มีความสนใจที่จะเป็นนักประดิษฐ์.....				
115	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่หน้าตาดีกว่าข้าพเจ้า.....				
116	คนส่วนใหญ่มีเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าข้าพเจ้า.....				
117	ชอบที่จะเล่นกีฬาและกิจกรรมการออกกำลังกาย.....				
118	ข้าพเจ้าไม่เคยตื่นเต้นตกใจเกี่ยวกับคณิตศาสตร์.....				
119	ข้าพเจ้าเชื่อว่าถ้าข้าพเจ้าตายไปแล้ว จิตและวิญญาณของข้าพเจ้ายังคงอยู่ต่อไป.....				
120	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง.....				
121	ข้าพเจ้าประเมินค่าความซื่อสัตย์อยู่เหนือความดีอื่น.....				
122	กับเพศตรงข้ามข้าพเจ้าไม่ค่อยมีอะไรที่ตรงกันเลย.....				
123	ข้าพเจ้าอ่านจับใจความได้ดี.....				
124	ข้าพเจ้าเป็นคนประสาทเล็กน้อย.....				
125	ข้าพเจ้าชอบพ่อแม่ของข้าพเจ้า.....				
126	ข้าพเจ้าไม่เคยได้รับรางวัลด้านการเรียนเลย แม้ที่ว่าข้าพเจ้าจะพยายาม.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างเท็จ	เท็จ
127	ข้าพเจ้ามักจะหาแนวทางที่ดีกว่าในการปฏิบัติ กิจกรรมที่ซ้ำซาก.....				
128	ข้าพเจ้าเป็นคนหน้าตาดี.....				
129	ข้าพเจ้ามีเพื่อนเพศเดียวกันมาก.....				
130	ข้าพเจ้าชอบนั่งอยู่เฉย ๆ เพื่อหลีกเลี่ยง กิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนไหวเสมอ.....				
131	ข้าพเจ้าได้ทำสิ่งที่มีความสำคัญหลายประการ				
132	ข้าพเจ้าเป็นบุคคลที่ไม่น่าไว้วางใจมากเท่าไร				
133	ศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจไม่ใช่แนวทางของ บุคคลที่ข้าพเจ้าอยากเป็น				
134	ข้าพเจ้าไม่เคยขโมยสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะทำให้เกิด ความเสียหาย				
135	ข้าพเจ้าไม่ยอมรับตนเองมากเท่าไร				
136	เพื่อนของข้าพเจ้าน้อยมากที่จะมีจิตใจเสื่อมใส ในศาสนา				

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการวัดผลการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์วิัญญา วิชาลาภรณ์
2. รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์
3. อาจารย์เรวดี อินทะสระ

ด้านจิตวิทยาการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สุขารมณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังอร เสตนนท์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางกัลยาณี ยั่งสังข์

วัน เดือน ปีเกิด 23 ธันวาคม 2508

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 149/7 ซอย 19 ถนนผดุงดอนยอ ตำบลตำนาน
อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง (93000)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์
อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2521 ป.7 จาก โรงเรียนเทศบาลบ้านคูหาสวรรค์ จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2526 ม.ศ.5 จาก โรงเรียนสตรีพัทลุง จังหวัดพัทลุง
พ.ศ. 2530 ค.บ. (คณิตศาสตร์) จาก วิทยาลัยครูสงขลา จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2539 กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)
จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

153 .23

ก 4120

**การสร้างแบบสอบถามคุณภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ในจังหวัดพัทลุง**

บทคัดย่อ

ของ

กัลยาณี ยังสังข์

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
ตุลาคม 2539**

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถทางภาษา ความสามารถด้านวิชาการ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทางร่างกาย ความสามารถด้านการแก้ปัญหาหรือความคิดสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ศาสนาหรือคุณค่าทางจิตใจ ความซื่อสัตย์ ความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป ลักษณะของแบบสอบถามมี 4 ระดับ การตรวจให้คะแนนเป็นแบบกำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกเป็น 4,3,2,1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง จำนวน 981 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูลทำ 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 นำแบบสอบถามจำนวน 247 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน แล้วหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ค่า t ปรากฏว่าอยู่ในช่วง -6.343 ถึง 8.694 จากนั้นได้คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีนัยสำคัญทางสถิติและปรับปรุงแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์บางข้อ ครั้งที่ 2 นำแบบสอบถามจำนวน 210 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 227 คน หาค่าอำนาจจำแนก ปรากฏว่าอยู่ในช่วง 2.125 ถึง 8.408 จากนั้นได้คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ และปรับปรุงแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์จำนวน 130 ข้อ ครั้งที่ 3 แบบสอบถามมีข้อสอบ 130 ข้อ นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 981 คน แล้วหาค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนน ที - ปกติ ได้ผลดังนี้

- 1.แบบสอบถามทุกข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นข้อ 14 มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.939
3. แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. เกณฑ์ปกติของคะแนนมโนภาพแห่งตนที่สร้างจากคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งฉบับมีพิสัยคะแนนตั้งแต่ 209 ถึง 520 ตามลำดับ พบว่ามีคะแนน ที - ปกติ ตั้งแต่ 0 ถึง 95

**A CONSTRUCTION OF SELF - CONCEPT QUESTIONNAIRE
FOR MATHAYOM SUKSA V IN CHANGWAT PHATTHALUNG**

AN ABSTRACT

BY

KUNLAYANEE YOUNGSUNG

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of
Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University**

October 1996

The purpose of this study was to construct a self - concept questionnaire for Mathayom Suksa 5 students. The questionnaire comprised of 13 aspects. They were Mathematics, Verbal, Academic, Physical Appearance, Physical Abilities, Problem Solving / Creativity, Relations with Same Sex Peers, Relations With Opposite Sex Peers, Relations With Parent, Religion / Spirituality, Honesty, Emotional Stability and General Self - Concept. The questionnaire Four points rating seale was used with answers varies from 4, 3, 2, and 1 score. A sample of 981 students from Mattayomsuksa Suksa 5 students in Phatthalung was obtained by stratified random sampling technique. The process of questionnaire development included three testing. The first draft consisted of 247 items in 13 aspects and administered to 217 students. The questionnaire was then reviewed and selected according to the discriminating powers. The result revealed that the discriminating powers (t statistics) ranged from -6.343 to 8.694. The second, administered to 227 students, draft consisted of 210 items in 13 aspects which were revised and selected according to their discriminating powers. It was found that the discriminating powers ranged form 2.125 to 8.408. The third draft consisted of 130 items in 13 aspects, administered to the sample of 981 students. The purpose of the third testing to examined the discriminating powers, reliability, construct validity and to construct normalized T - score norm.

The results were as follows :

1. The discriminating powers of all items were highly significant at .01 level except one item was significant at .05 level.
2. The reliability of the questionnaire calculated by α - coefficient was 0.939.
3. The construct validity of the questionnaire, determined by coefficient correlation with the translated questionnaire form the original form was significantat 0.1 level.
4. The Local norms of Mathayom Suksa 5 students were between T score of 0 to 95 with the score of 209 to 520